

SLOVANSKÁ VZÁJOMNOSŤ

᠑ᠯᠠᠭᠠᠨᠰᠤᠶ᠋ᠠᠨ ᠰᠤᠪ᠋ᠠᠨ ᠰᠤᠪ᠋ᠠᠨ ᠰᠤᠪ᠋ᠠᠨ
СЛОВАНСКА ВЗАИМОНОСТЬ

ROČNÍK XVIII. ČÍSLO 4 DECEMBER 2018

PF 2019

V mene redakčnej rady Vám úprimne ďakujeme za priazeň, ktorú ste preukazovali nášmu časopisu Slovánská vzájomnosť v roku 2018 a aj počas jeho osemnásťročnej existencie.

Do nového roka 2019 Vám želáme pevné zdravie, veľa tvorivých síl a mnoho úspechov v osobnom živote.

*Július Handžárik
šéfredaktor*

*Edita Dürrerová
predsedníčka redakčnej rady*

OBSAH

SLOVÁ NA ÚVOD

Končíme ale nezanikáme!	5
Hovory k sebe a k nám	6
Bilancia našej práce	7

KORENE A TRADÍCIE

V Martine vznikli základy súčasnej samostatnej SR	19
J. Schwarz: Trianon aj tohto roku na okraji slovenskej pozornosti	21
S.Bajaník: K slovanskej spolupatričnosti po Viedenskej arbitráži	24
Poučenie z histórie: P. Strelinger: O bratoch Chorvátoch	25

PRJESTOR SLOVA

J. Mravík: Náš štát nezačínal od nuly	28
D.D. Kerný: Zásadná zmena v pravosláví na Ukrajine	30
Š. Hrušovský: Pravoslávni veriaci svojpomocne postavili nový chrám	33
J. Handžárik: Nevydarený žart alebo provokácia?	35
Slovanská alternatíva	42

KULTÚRA V TOKU ČASU

S. Bajaník: Na slovíčko Slovania a „Európania“	45
J. Handžárik: Veľkomaďarské blúznenie /recenzia S. Bajaníka	48
S.V.Morozov: „Varšavská melódia“ pre Moskvu a Prahu/ recenzia J. Dieneša	51
P. Trvdoň: Bibiana v Srbsku	55
Dve knihy hodné osobitného zreteľa	58

ZAVIJALO NÁS

B. Tejkovský: Americké vojská v Poľsku	59
Š. Nižňanský: Nepoučiteľní?	61
P. Juza: Nad Kaspickým morom je už jasno ...	62
I. Lehotský: Nebezpečenstvo Marrakéša je v niečom inom	67
L. Števkó: Sirotky zo Sýrie. Farizejstvo ľudskoprávných aktivistov	70
Srbsko prehľbuje ekonomickú a politickú spoluprácu so Slovenskom	72
Ako pomáha D. Trump v Rusku zdvíhať vlasť	73

SLOVANSKÁ VZÁJOMNOSŤ, ročník XVIII., číslo 4.

Vychádza štyri razy do roka

Vydáva Rada Združenia slovanskej vzájomnosti.

Výtvarný návrh obálky: Ladon©

Predseda redakčnej rady: Ing. Edita Dürrerová,

šéfredaktor: Július Handžárik

Adresa redakcie: Dobšinského 16, 811 05 Bratislava, č. tel. 0903 768 602,

e-mail: ozzsv.sk@gmail.com, www.ozzsv.sk

ISSN 1335-9010, evidenčné číslo: MK SR EV1234/08. Vyšlo v decembri 2018.

SLOVÁ NA ÚVOD

Končíme ale nezanikáme!

Štvrtým číslom ročníka 2018 sa končí vydávanie nášho časopisu Slovánska vzájomnosť v tlačenej podobe. Za osemnásť rokov jeho existencie sme vydali 70 čísiel a na 4603 stranách sme vám priniesli množstvo príspevkov – článkov, esejí, štúdií, zaujímavostí nielen zo slovanského sveta. Snažili sme sa objasňovať rozmanité aspekty aktuálnej medzinárodnej pozície a perspektívy slovanského spoločenstva a jednotlivých slovanských národných kultúr. V našom časopise sme nemohli obísť bez povšimnutia ani dianie v Európe a vo svete, lebo všetko čo sa dialo a deje okolo nás sa bytostne dotýka nielen nás Slovákov ale aj ostatných národov. Pri výbere uverejňovaných článkov sme sa snažili aby mali výpovednú hodnotu, boli aktuálne a faktografické.

Osemnásť rokov sme vydávali časopis s maximálnym úsilím z vlastných finančných zdrojov. Napriek našej snahe sa nám nepodarilo získať finančnú podporu či už z grantových komisií MK SR alebo priamo od vlády SR. Na naše žiadosti sme dostali zamietavé odpovede. Ďalšie vydávanie časopisu Slovánska vzájomnosť je už nad naše finančné možnosti a preto sa vydavateľ rozhodol ukončiť jeho vydávanie.

Nekapitulujeme však a nevzdávame sa ďalších aktivít na poli kultúrnej spolupráce slovanských národov a sľubujeme našim priaznivcom a spolupracovníkom, že na poli tohto nášho poslania budeme aj v budúcnosti podľa našich možností pokračovať.

Prosíme, podporujte nás aj naďalej – idea spolupráce Slovanov nemôže a nesmie nikdy zaniknúť!

- redakcia -

Hovory k sebe a k nám

Dobre ste tipovali, ctení čitatelia, priaznivci, kolegovia, sympatizanti, priatelia i nepriatelia fenoménu slovanskej vzájomnosti a nášho časopisu *Slovanská vzájomnosť 2001-2018*. Skutočne a neodmysliteľne ide o titul diela svetového mysliteľa „filozofia na tróne“ rímskeho cisára Marca Antonia Aurelia (121-180), ktorý dielom *Te hais heauton* – Hovory k sebe napísal po r. 170, I. diel – „apud Granuas“, teda „pri Hrone“. ... Teda v lokalite, kde sa na našom území objavili v 2.storočí prví kresťania !/ ... Tým najznámejším apoštolom a učiteľom Slovanov, Cyrilovi a Metodovi, ich žiakom Gorazdovi a i. sa ušlo priazne v Ríme práve v r. 868, teda pred 1150. rokmi, schválením slovanského jazyka za 4. liturgický, literárny, vyučovací jazyk v kultúrnej a duchovnej Európe. Na to sú hrdí nielen Slováci, ale i Česi, Rusi, Chorváti, Srbi, Macedónci, Čiernohorci, Poliaci, Ukrajinci, Bielorusi, nehovoriac o ďalších Slovanoch. Takejto „facke“ panfrankizmu, panromanizmu v 9. storočí susedia ťažko prichádzali na chuť.

Prečo takto začíname ostatný typograficky vydaný časopis *Slovanská vzájomnosť* (vydavateľ Združenie slovanskej vzájomnosti)? Preto, že môžeme jeho význam pripísať aj týmto dvom rímskym odkazom našim (nebuďme neskromní) slovanským národom. (Prosíme brata V. Timuru, aby prepáčil, že sa nesústredíme na hlbšie slovanské dejiny najmä z jeho výskumov a diel). M. Aurelius vo svojich „stredoeurópskych“ Hovoroch ... má aj takúto vetu: „**Človek má takú cenu, akú cenu má to o čo sa celý život usiluje**“ ... Naši prvoučitelia poznajúc akiste antiku a klasiku, veď išlo o vysoko vzdelaných a erudovaných poslov s dobrou správou našim národom, možno nechtiac, alebo nevediac, posunuli túto antickú zásadu ďalej k nám, národom, teda aj Slovanom: - **Aj národy majú takú cenu, akú má to o čo sa usilujú**. No a tu sme, prepáč, ctený čitateľ, za dlhšie entré, pri nás: ŽSV a *Slovanská vzájomnosť*, fenomén i časopis, nie sú od tohto kréda príliš vzdialené ... Najmä preto, že cena odvahy, ochoty, obety, nezištnosti konať pre „blaho národov“ vždy bola, je a bude nielen nepopulárna, ale i nebezpečná, pre Slovanov obzvlášť. Pre jej subjekty, osobne, rodinne, spoločensky – drahá. Len ten, kto disponuje vlohou obetovať sa, to vie posúdiť.

Štvrtstoročie našej aktivity doma i v slovanskom, ba niekedy aj v neslovanskom svete je z hľadiska európskych, svetových dejín, zlomok sekundy. Nanometrická konštanta. Cena národov sa však posudzuje ich vkladom do tejto sústavy. Vklad si môžeme pripísať aj my A nie sme sami. Ostatné roky ho vysoko ocenili najmä školy. Náš slovensko-slovanský cyrilo-metodský duch oslovil nielen Slovákov, ale aj ďalších Slovanov všade, kde sme sa akýmkoľvek spôsobom prezentačne ocitli ... Dnes sa tento fenomén „nenosí“. Pretože sa bezostyšne v tábore okyptených hôrd a plukov zamlčuje ... Nie je módný. Je dokonca nebezpečný. Tragikomédie tých druhých sotva treba komentovať.

Cena človeka je v jeho úsilí ... A skutočné úsilie, povedané Herderom, „bolí“. A tu si ešte dovoľím, ctený čitateľ, upozorniť na známeho pútnika po starom Slovensku šíriteľa porozumenia, úcty a lásky Ludwiga van Beethovena. Po jeho stopách môžeme chodiť v Dolnej Krupej, Piešťanoch i Hlohovci, Bratislave Slovan J. Kollár a Nemeč L. van Beethoven písali svoje európske – svetové poémy: Slávy dcéru (1820-1824) a „Deviatu“ – Odu na radosť (1825-1830) v jednom dome na Ungargasse vo Viedni. Prvý často sklamaný, druhý už postihnutý hluchotou. Tisíce turistov to číta z ich pamätných tabúľ. Obaja volali po radosť, ľudskosti, mieri a zmieri ... A nikdy, vtedy ani teraz, volania tohto typu neboli a nie sú jednoduché ...

Ako nebolo jednoduché vkladať aj do nášho časopisu práve tieto myšlienky a ich obhajoby ... Súčasný typografický ombudsman slovenskej vzájomnosti na Slovensku si svoje odskákal a dokázal, že mal svoje miesto ...

Nie je vylúčené, že bude pokračovať aj po štvrtstoročí Jednako však i naďalej platí aforizmus básnika Miroslava Válka: „Že umenie to mágia? Nech sa páči tužka a papier tu, píšete deviatu!“ ... Sapienti sat.

Za mnohých z vďaky redakcii

Stanislav Bajanič

Bilancia našej práce

Na valnom zhromaždení Združenia slovenskej vzájomnosti 14.novembra 2018 bilancovala predsedníčka ZSV Ing. Edita Dürrerová prácu Združenia za ostatných päť rokov a načrtla výhľad podmienok činnosti ZSV na najbližšiu budúcnosť. Na informáciu našich čitateľov uvádzame z jej vystúpenia podstatnú časť.

Stretávame sa opäť po piatich rokoch na zasadnutí nášho najvyššieho orgánu. Dnešné valné zhromaždenie je veľmi významné, osobité a tvorí istý medzník vo vývoji Združenia slovenskej vzájomnosti. Rok 2018 je plný významných výročí, ktoré formovali, ovplyvnili vznik a programové zameranie Združenia. Ide predovšetkým o výročia našej dávnej minulosti ako 1155.výročie príchodu Byzantskej misie vedenej Konštantínom a Metodom na územie Veľkej Moravy, 1150.výročie uznania staroslovenčiny za štvrtý liturgický jazyk po hebrejčine, gréčtine a latinčine, 170.výročie prvého Všeslovenského zjazdu v Prahe a výročie revolučného pohybu v rokoch 1848/1849, z novodobej histórie je to 100.výročie ukončenia I.svetovej vojny a následne vzniku Česko-Slovenska.

K súčasným výročiam patrí 25.výročie vzniku druhej Slovenskej republiky a na záver nemôžem vynechať 25.výročie založenia Združenia slovenskej vzájomnosti.

Prv než pristúpime k hodnoteniu našej činnosti je vhodné si pripomenúť východiskovú situáciu pred takmer tridsiatich rokov. Politické a ekonomické zmeny v slovanských štátoch po roku 1989 (rozpad svetovej socialistickej sústavy, zánik Sovietskeho zväzu, Českej a Slovenskej federatívnej republiky, Zväzovej republiky Juhoslávia, Varšavskej zmluvy, RVHP a vznik nových štátnych útvarov) spôsobili nevídanú zmenu aj v hierarchii základných duchovných a sociálnych hodnôt. Veľa sa zmenilo, ale málo k lepšiemu. Najväčšie systémové zmeny v slovanských štátoch sa ohlásili v čase veľkých spoločenských premien, mocenských posunov, spojených s úsilím o prerozdelenie sfér vplyvu, moci a majetku. Z aktuálnych globálnych problémov neubudlo ani dnes. Skôr pribudli ďalšie – svetová kriminalita, organizovaný zločin, terorizmus, korupcia, migrácia ľudí, nekontrolované procesy s informáciami a celý rad ďalších negatívnych celospoločenských javov.

V hektickej dobe od roku 1989 až do zániku Českej a Slovenskej federatívnej republiky, keď sa svet okolo nás dal do ťažko predvídateľného a nečitateľného pohybu, sa v roku 1993 zavŕšilo trojročné úsilie proreformne orientovaných členov a sympatizantov Spoločnosti priateľov s národmi SNS, ktorí si uvedomovali, že po rozpade Sovietskeho zväzu a bloku bývalých socialistických štátov sa vytvorila úplne nová situácia a nové predpoklady pre navrátenie sa k myšlienke slovanskej vzájomnosti a súdržnosti, ktorá sa zrodila v čase, keď každý slovanský národ pocítil svoje neľahké postavenie, spojilo ich spoločné ohrozenie, hrozba straty kultúrnej a národnej identity. Uvedomovali sme si a uvedomujeme, že súčasný stav v Európe sa zásadne líši od jari národov v roku 1848. Dnes sa slovanské národy – Bulhari, Česi, Slováci, Lužickí Srbi, Poliaci, Slovinci, Chorváti stali súčasťou Európskej únie, tej EÚ, ktorá nie je budovaná na princípe rovnoprávneho postavenia národov. Ako občania týchto štátov pocíťujeme rozčarovanie a o to silnejšie znejú z jednotlivých slovanských štátov hlasy o národe, národnej kultúre, historických koreňoch a väzbách, o vlastenectve a patriotizme.

Zakladateľ Združenia slovanskej vzájomnosti doc.Dr.Jozef Mravík, CSc. so svojim kolektívom funkcionárov, spolupracovníkov a priaznivcov mali jasnú predstavu o tom, akým spôsobom bude nové hnutie prezentovať rozvíjanie myšlienky slovanskej vzájomnosti medzi širokou verejnosťou, aj keď vedeli, že to nebude úloha ľahká, jednoduchá. Nová organizácia, prvá v Slovenskej republike, začala písať stránku idey slovanskej vzájomnosti v nových podmienkach. Na tú dobu to bol veľmi odvážny počin. Mnohí ste boli od začiatku pri tom a ďalší sa časom pridávali.

Od samotných počiatkov koncipovania programového zamerania Združenia slovanskej vzájomnosti sme si boli vedomí toho, že slovanská vzájomnosť vznikla alebo vznikala ako kultúrna a duchovná aktivita našich predkov. Oddelili sme to, čo môže fungovať v demokratickej spoločnosti. Prijali sme poslanie, ktoré treba naplňať, zveľaďovať a odovzdávať nasledujúcim generáciám. Ideu slovanskej vzájomnosti sme chápali a chápeme ako kultúrny fenomén, kultúrnu spoluprácu medzi jednotlivými slovanskými štátmi. Každý slovanský národ prináša do tohto spoločenstva niečo osobité a jedinečné. Slovanský svet s národnými kultúrami predstavuje v rámci Európy i sveta veľmi špecifický fenomén s hlbokým historickým pozadím. Je neopakovateľne nezameniteľný, ale tak, ako existencia každej kultúry i zraniteľný. Aby nebolo

slovanské spoločenstvo zraniteľné, treba ideu vzájomnosti a spolupatričnosti posilňovať s uvedomovaním si príslušnosti k vlastnému národu, upevňovaním vzťahu k domovine so zdravou dávkou hrdosti, pokory a pýchy na vlastné korene. Bez národného čítania nie je možné ani úprimné stotožnenie sa s ideou slovanskej vzájomnosti.

Vo svojom vystúpení sa nebudem venovať súčasnému daniu, postaveniu Slovanov a Slovákov v Európe a vo svete. A to z dôvodu veľmi jednoduchého. Všetci prítomní sme aktívne činní nielen v našej organizácii, ale aj pracovne, spoločensky vo svojich okresoch, mestách či regiónoch. Stretávame sa s problémami denne a každý máme svoje vlastné prežívanie. Musím otvorene povedať, že v aktíve Združenia slovanskej vzájomnosti sú zoskupení ľudia s veľkým srdcom, s ochotou, schopnosťou prekonávať všetky problémy, nest'ážujeme sa a neplačeme nad súčasnou situáciou, pretože nám ide o podstatu, predovšetkým o to, aby slovenský národ, všetky slovanské národy, mali v rámci spoločenstva európskych národov – Európskej únie - postavenie rovnocenných partnerov s ostatnými európskymi národmi.

Združenie slovanskej vzájomnosti v Slovenskej republike v súlade so svojim programovým zameraním napomáha tomuto procesu prostredníctvom širokého spektra **kultúrno-výchovných , vzdelávacích a vydavateľských aktivít**. V tomto päťročnom období sme sa sústredili predovšetkým na žiacku a študentskú generáciu, pretože v školských osnovách absentuje téma týkajúca sa Slovanstva, chýbajú aj témy z našej dávnej histórie.

Združenie slovanskej vzájomnosti – to musím uviesť hneď na začiatku – za ostatných päť rokov prezentovalo svoje aktivity – či už vydavateľské alebo projekty pre mládež, semináre, konferencie - v zahraničí, ktoré s obľubou voláme „slovenské zahraničie“, medzi Slovákami vo Viedni, v Maďarsku, Srbsku, Chorvátsku, Rumunsku a Ukrajine.

Zamerali sme pozornosť na mládež – žiacku a stredoškolskú najmä preto, že témami so slovanskou a národnou tematikou sa zaoberajú na hodinách dejepisu alebo občianskej náuky len veľmi okrajovo alebo vôbec. Národno-slovansko-duchovnými témami sme sa snažili a snažíme pôsobiť na mládež, prebúdzat' jej národné, slovanské čítanie a hrdosť na svoje korene. Každý rok sme pripravili aktuálne projekty, ktorých autorom aj realizátorom je Dr. Stanislav

Bajaník. Cieľom projektov bolo priblížiť ideu slovanskej vzájomnosti žiakom a študentom ako aj dospelému auditóriu popularizáciou významných národných buditeľov a prelomových historických výročí, ktoré výrazne ovplyvnili našu súčasnosť.

V roku 2014 – sme sa pod názvom **Cyrilometodské zázemie** venovali 1150.výročiu príchodu vierozvestov Konštantína a Metoda na Veľkú Moravu a ďalším tohto roku pripomínaným udalostiam. K tomu sme vydali nástenné kalendáre s témou Jubileá a výročia 2014 a darovali sme ich školám, knižniciam, inštitúciám, kde prebiehali prednášky . V roku 2015 - v rámci roka Ľudovíta Štúra - sme realizovali projekt s názvom **Ľ. Štúr fenomén slovenskej inteligencie**. Rok 2016 sme venovali P.J. Šafárikovi s témou **P.J. Šafárik v slovensko-slovanskej vzájomnosti** . V rok 2017 – bol realizovaný projekt venovaný Jozefovi Miloslavovi Hurbanovi s názvom **Jozef Miloslav Hurban v slovenskom živote doma i vo svete a jeho poslanstvo pre slovensko-slovanskú výchovu mládeže** a v roku 2018 projekt s názvom **Slovensko-slovanský vklad do bojov o oslobodenie Slovákov v 1.svetovej vojne**.

Všetky projekty boli podporené našimi **vydavateľskými aktivitami - nástenným kalendárom Jubileá a výročia 2014, literárnymi plagátmi** s vysokou poznávačou a estetickou úrovňou a to : k 200. výročiu narodenia Ľudovíta Štúra, ktorý sa rozšíril po celom Slovensku prostredníctvom VÚC. Ministerstvo kultúry si od nás vyžiadalo tieto plagáty , ktoré rozdali zahraničným delegáciám prítomným na slávnostnom otvorení Roku Ľ. Štúra a zastupiteľským úradom Slovenskej republiky v zahraničí . Ďalší plagát bol venovaný 155. výročiu úmrtia Pavla Jozefa Šafárika a v roku 2017 sme vydali plagát k 200. výročiu narodenia Jozefa Miloslava Hurbana. Všetky plagáty sa stretli s veľkým ohlasom. Ich autorom bol Dr. Michal Eliáš, ktorému aj teraz takmer pol roka po úmrtí, patrí za ne vďaka.

Okrem týchto plagátov sme vydali v našej **edícii Slovenské reflexie** aj **Ľetokruhy Slovenskej vzájomnosti 2011-2016**. V rámci vydavateľských aktivít sme spolufinancovali s Maticou slovenskou knihu Rozprávky spod slovanskej lipy od autorov Petra Mišáka a Petra Vrlíka. Tak isto sme podporili reedíciu CD nosiča - zhudobnené ľudové a národné piesne v podaní Ivana Ožváta pod názvom **Od Dunaja hlbokého po Kriváň vysoký**.

Všetky vydavateľské počiny sa v rámci prezentácie činnosti Združenia, jeho poslania – šírenia myšlienky slovanskej vzájomnosti - dostali do škôl a knižníc, apod. doma ako aj v zahraničí.

V edícii **Slovanské reflexie** vydávame od roku 2001 **časopis Slovanská vzájomnosť**. Predchádzali mu **Slovanské zošity** a neskôr **Spravodajca ZSV**. Časopis svojím obsahom, štruktúrou a zameraním patril a patrí medzi originálne periodiká v našom mediálnom priestore. Objasňujeme v ňom rozmanité aspekty aktuálnej medzinárodnej situácie, perspektívne úlohy slovanského spoločenstva a jednotlivých slovanských národných kultúr v globálnych civilizačných súvislostiach s dôrazom na slovenskú kultúru a jej postavenie. Časopis vychádza v printovej podobe, každý z vás ho dostáva poštou, mnohí si ho sťahujú z našej webovej stránky, čím sa zvyšuje jeho čítanosť a šírenie medzi občanmi. Žiaľ po 18 rokoch sme po veľmi dôkladnom a serióznom uvážení na zasadnutí rady v septembri t.r. rozhodli o ukončení printového vydávania časopisu z dôvodu vysokých výrobných nákladov.

Ďalšími kľúčovými aktivitami nášho združenia sú **medzinárodné konferencie, semináre, rokovania Medzinárodnej slovanskej rady /MSR/, jubilejné zjazdy – etnografické výstavy, 2. Belehradský kongres, 11. Všeslovanský zjazd v Moskve a Slovanská Praha 2018**. Združenie slovanskej vzájomnosti je od roku 1998 – teda od konštituovania MSR jej zakladajúcim členom. Združenie slovanskej vzájomnosti v nej zastupujú Dr. Bollová, Ing. Luzin, ktorí sú členmi prezídia MSR a V. Mezencev je člen jej pléna. Spolu s E. Dürrerovou sa zúčastňovali takmer všetkých medzinárodných podujatí, vystupovali na konferenciách, zjazdoch, predkladali návrhy na skvalitnenie práce MSR. Za päťročné obdobie sa uskutočnili:

Medzinárodná konferencia k 115. výročiu Bulharského slovanského výboru (2014), Konferencia, opäť v Bulharsku, s témou **Slovanská duchovnosť a národná identita** (2015), **Po stopách P.J. Šafárika – stretnutia so Slováckmi v Srbsku - Novy sad, Báčsky Petrovec, Karkovice, Selenča, v Chorvátsku - Ilok, Osijek, v Maďarsku - Segedín – všade, kde pôsobil P.J. Šafárik** (2016); prednáška na tému **Slovensko-slovanské reálie spojené s prezentáciou v Rumunsku v Nadlaku pri príležitosti Dňa ústavy**,(2017), účasť na vojenskom cintoríne v Taliansku a pri pomníku padlých slovenských vojakov v 1. svetovej vojne – **Grespano Del Grappa** (2017), 11. všeslovanský

zjazd v Moskve pri príležitosti 25. výročia vzniku Medzinárodnej slovanskej akadémie v Moskve a 150. výročia Etnografickej výstavy v Moskve a 2. všeslovanského zjazdu pod názvom Jubilejný zjazd (2017). Pri tomto podujatí sa nám, Združeniu slovanskej vzájomnosti, podarilo zabezpečiť účasť predstaviteľov Mladej matice, aby získali nové kontakty a zapojili sa tak do medzinárodného slovanského hnutia. V roku 2018 sa konala Slovanská Praha 2018, ktorá bola pripomienkou 170. výročia 1. všeslovanského zjazdu a 20. výročia od obnovenia slovanského hnutia 7. všeslovanským zjazdom v Prahe v roku 1998.

Neoddeliteľnou súčasťou týchto medzinárodných aktivít je samotné rokovanie **Medzinárodnej slovanskej rady**. Od roku 2014 bola Medzinárodná slovanská rada zvolaná 7 krát. Z toho jeden raz sa konalo rokovanie v Slovenskej republike v Senici a v Bratislave. Práve tu na Slovensku sa začala príprava 11. všeslovanského zjazdu. Za prípravu a priebeh rokovania MSR v Senici patrí poďakovanie Dr. Bollovej a Ing. Londarevovej, predsedníčke Klubu slovanskej vzájomnosti Záhorie a všetkým členom klubu.

V oblasti propagácie v zahraničí sa podarilo zapísať naše Združenie slovanskej vzájomnosti do **Slovanskej encyklopédie**, pripravovanej Inštitútom ruskej civilizácie v Moskve, ktorého riaditeľom je Oleg Platonov, predseda Vseslovanského zväzu. Zaznamenáva hlavné udalosti a rozvoj slovanskej vzájomnosti od najstarších čias až po súčasnosť. V Slovanskej encyklopédii je uverejnená informácia aj o našom zakladateľovi doc. Dr. Mravíkovi.

V rámci propagácie ZSV v zahraničí treba spomenúť aj počín ZSV-Košicko, jeho predsedu V. Mezenceva, ktorý zabezpečil logo ZSV na tričko bežca zo Slovenskej republiky Slavomíra Lindvaja na Zlatom ultrabehu na Taiwane.

Medzi **konštantné záujmové umelecké podujatia** Združenia slovanskej vzájomnosti patria:

- už **19.ročník Slovanská pieseň**, od roku 2000 organizovaný regionálnou radou Združenia slovanskej vzájomnosti Spiš v Prakovciach. Z pôvodne okresnej súťaže sa Slovanská pieseň dostala na regionálnu úroveň. Kým v roku 2000 bolo 81 súťažiacich, v roku 2018 ich bolo 265 - detí, žiakov, študentov, zo základných umeleckých škôl, až po dospelých a folklórne súbory. Rada Združenia slovanskej vzájomnosti súťaž od počiatku finančne

podporuje. Veľkú podporu má aj zo strany obce. Viac o nej môže porozprávať pani Minárová – predsedníčka, ktorej patrí za prípravu a priebeh súťaže veľké poďakovanie. Budúci rok bude 20. výročie, ktoré tak isto podporíme finančne. Pri 15.výročí sme zabezpečili účasť člena opery SND, laureáta predchodcu Slovenskej piesne – Melódie priateľstva Ivana Ožváta.

- 29.ročník Medzinárodného splavu na rieke Poprad zo Starej Ľubovne do Noweho Saczu, ktorý sme zaradili do štruktúry stálych aktivít orientovaných na mladých ľudí a mladé rodiny zo Slovenska, Poľska, Česka pred viac ako dvadsiatimi rokmi. Po úmrtí tajomníka Združenia slovenskej vzájomnosti Ing. Eduarda Kasperkeviča zaradili doň sprievodné podujatie – rýchlostné vodácke preteky pod názvom Memoriál Ing. Eduarda Kasperkeviča. Hlavný organizátor je Centrum voľného času v Starej Ľubovni a jeho partnerská organizácia Start z Noweho Saczu. Do tohto podujatia je zapojený aj klub ZSV v Starej Ľubovni.

Medzi **d'alsie záujmovo-umelecké aktivity**, ktoré sme v tomto päťročnom období podporili a boli ich spoluorganizátormi, patria aj: 50.výročie folklórneho festivalu Rusínov-Ukrajincov v Kamienke, výtvarná a literárna tvorba detí a mládeže s názvom Dúha, ktorého organizátorom bolo Osvetové stredisko v Starej Ľubovni pod patronátom Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR. V roku 2016 sa uskutočnil 20.ročník, ktorý bol posledným, kedy sme finančne podporili tento projekt. V roku 2017 sme podporili ukážku slovensko-slovanskej svadby z Vojvodiny z Kovačice, ktorú prezentovali deti na Hviezdoslavovom námestí v Bratislave.

Od roku 2014 sme sa stali jedným zo spoluorganizátorov **pietnej spomienky venovanej výročiu úmrtia generála Milana Rastislava Štefánika a jeho talianskeho sprievodu**. Pietna spomienka sa koná každoročne začiatkom mája pri mohyle tragickej smrti gen. M.R. Štefánika v Ivanke pri Dunaji. Tohto roku sa konala už po 28. raz. Pietna spomienka je známa pod názvom Vlastenecká pochôdzka po Slovenskom Juhu – po Štefánikových pomníkoch v Šamoríne, Dunajskej Lužnej, Ivanke pri Dunaji a zúčastňujú sa jej žiaci z priľahlých obcí – zo základných škôl v priemere každý rok 300-400 žiakov. V roku 2018 bola venovaná 100.výročiu ukončenia 1.svetovej vojny a padlým vojakom – Slovákom, Slovanom, ktorí položili životy za našu slobodu. Hlavným garantom a organizátorom je Dr. Stanislav Bajanič, ostatnými spoluorganizátormi sú obecne,

miestne úrady, odbory Matice slovenskej v Dunajskej Lužnej, Šamoríne a Ivanke pri Dunaji a Svetové združenie Slovákov žijúcich v zahraničí.

K našim úspešným projektom patrili **aj akadémie, semináre a besedy**. V roku 2015 v spolupráci s Úniou slovenských novinárov sme pripravili dve konferencie. Jednu o **živote a diele E. Štúra**, na ktorej so svojimi prednáškami vystúpili Dr. Michal Eliáš, E. Dürrerová a St. Bajaník. Druhá bola venovaná **71.výročiu SNP** s témou **SNP symbol národnej spolupatričnosti v boji proti fašizmu**, vystúpila E. Dürrerová.

Veľmi významná bola aj **štúrovská akadémia v Prahe** na tému: **Eudovít Štúr a jeho európsky význam** s názvom: **Demokracia národov duchom Eudovíta Štúra** pod gestorstvom Svetového združenia Slovákov v zahraničí – Vladimíra Skalského, jeho predsedu. Akadémiu podporil guvernér Národnej banky Slovenska Jozef Makúch, ktorý sa osobne zúčastnil, vystúpil na akadémii a obohatil ju výstavou pamätných mincí. Ďalším organizátorom bolo ZSV a Slovensko-český klub.

Akadémia v roku 2016 bola venovaná nášmu dejateľovi **P.J. Šafárikovi** pri príležitosti 155. výročia jeho úmrtia v spolupráci s veľvyslanectvom Srbskej republiky. Konala sa na pôde Srbského veľvyslanectva v Bratislave. V roku 2017 na základe úspešného prvého projektu s veľvyslanectvom Srbskej republiky sme zrealizovali spomienkovú **akadémiu k 110.výročiu kovačickej tragédie**.

V 2017 a 2018 sa konala **cyrilometodská akadémia** venovaná 25. výročiu Gorazdovho Močenku pri príležitosti 1150.výročia uznania staroslovenčiny ako štvrtého liturgického jazyka.

Odborným garantom vyššie menovaných akadémií bol Dr. Stanislav Bajaník.

Zrealizovali sme **besedu** s čestným predsedom Spolku slovenských spisovateľov **Jaroslavom Reznikom** v Senici pod názvom **Túry do literatúry a k významným výročiam**. S ruským spisovateľom **Nikolajom Starikom** v Bratislave k jeho knihe preloženej do slovenčiny s názvom **Globalizácia**. **Zúčastnili** sme sa príprav aj samotného priebehu **konferencie Slovanstvo a svet súčasnosti** v roku 2015, ktorú organizovala Spoločnosť slovenskej

inteligencie – Korene, a aj na **spomienkových podujatiach k ukončeniu 2. svetovej vojny**, oslobodeniu miest za prítomnosti Veľvyslanectiev Ruskej federácie, Bieloruska a Kazachstanu za účasti členov Klubu slovanskej vzájomnosti Záhorie aj ZSV Nitra.

Vážené valné zhromaždenie, na päťročnej ceste pri naplňaní programového zamerania nás sprevádzali **naši partneri**, ktorým patrí úprimné poďakovanie. Ďakujeme Svetovému združeniu Slovákov v zahraničí, Matici slovenskej, Únii slovenských novinárov, Národnej banke Slovenska, Spoločnosti slovenskej inteligencie – Korene, Slovensko-ukrajinskej spoločnosti, vďaka patrí aj zastupiteľským úradom Ruskej federácie, Srbskej republiky, Bieloruskej republiky a ich excelenciám.

Za aktívnu prácu pri šírení idey slovanskej vzájomnosti ďakujeme ZSV Hnilecká dolina Prakovce pod vedením Anastázie Minárovej, ZSV Košicko, jej predsedovi Vladimírovi Mezencevovi, ZSV v Nitre a jej predsedovi Marianovi Mravíkovi, ZSV v Liptovskom Mikuláši a jeho predsedovi Jozefovi Daníkovi, ZSV v Starej Ľubovni pod patronátom Valenta Jaržembovského a v neposlednom rade Klubu slovanskej vzájomnosti Záhorie pod vedením Nataši Londarevovej.

Naše aktivity za ostatných päť rokov boli veľmi bohaté a náročné na čas a finančné krytie. Rada Združenia slovanskej vzájomnosti pravidelne na svojich zasadnutiach – za toto obdobie sme rokovali 16 krát – sa venovala ako obsahovým tak aj finančným otázkam. Na tomto mieste sa chcem poďakovať členom Rady Združenia Dr. Bajaníkovi, Dr. Bollovej, Ing. Mezencevovi, Ing. J. Macekovi, šéfredaktorovi časopisu Slovanskej vzájomnosti Júliusovi Handžárikovi, revízorky Melane Kišovej a poradcovi Ing. Luzinovi za nevyčísľiteľnú hodnotu, ktorú odovzdali Združeniu slovanskej vzájomnosti prostredníctvom svojho osobného vkladu a svojho času v podobe predložených projektov, námetov, príspevkov. Za to im všetkým patrí veľká vďaka.

Môžeme po dvadsiatich piatich rokoch konštatovať, že to čo sme si predsavzali a čo bolo v našich silách, sa nám v podstate podarilo splniť. Zanechávame kus práce na poli šírenia a propagovania myšlienky slovanskej vzájomnosti aj pre ďalšie generácie. Treba nám vyzdvihnúť a podčiarknuť, že Združenie slovanskej vzájomnosti za svojich 25 rokov zabezpečovalo všetky svoje aktivity ako aj chod organizácie z vlastných prostriedkov, ktoré sa nám podarilo získať pri delení majetku s Českou republikou. Priebežne sme žiadali

o príspevky z grantových komisií Ministerstva kultúry SR, či o sponzorské príspevky, ale dostávali sme negatívne odpovede. Jediný iný príjem bol príjem z 2% podielu odvedených daní, za ktorý darcom ďakujeme.

Aj z tohto dôvodu sme sa dostali do štádia, keď Združenie slovenskej vzájomnosti bude musieť prejsť veľkými zmenami. Pôjde o optimalizáciu výdavkov na aktivity a chod organizácie tak, aby sme mohli realizovať naše poslanie aj v nových podmienkach. Ťažko je teraz o tom hovoriť konkrétnejšie.

Na záver: Napriek všetkým negatívam, ktorými sa rôzne živly snažia ovplyvňovať a obmedzovať vzťahy medzi jednotlivými slovenskými národmi a šírenie idey slovenskej vzájomnosti, treba povedať, že koncepcia Slovanstva ako mnohostranného fenoménu je stále životaschopná. Pri všetkých konfliktoch a nedorozumeniach so susednými i vzdialenejšími národmi (slovenskými či neslovenskými) treba mať na pamäti jedno základné: nie sú to konflikty medzi samými národmi, ale medzi ich ideologickou, publicistickou a politickou reprezentáciou. Občan, ktorý žije z práce, sa vždy dohovoria ponad hlavy politikov, ktorí žijú v podstate zo sporov a konfliktov.

Pokiaľ idea slovenskej vzájomnosti ostane na duchovnej – kultúrnej, literárnej, jazykovej blízkosti, tak jej perspektívy porastú. Netreba sa vracieť k prekonaným koncepciám a neefektívnym pokusom, nenechajme sa manipulovať, ale budme si vedomí spoločnej tvorivej sily. Skôr sa usilujme o premenu slovenskej idey na reálnu zjednocujúcu a stabilizujúcu silu, schopnú zapojiť sa do fungujúcej jednotnej Európy. Dovoľte, aby som záverom citovala **doc. Mravíka : Pravda, až budúca veľká kniha našich dejín ukáže, nakoľko sme boli v tejto chvíli so všetkými svojimi slabosťami hodní svojich myšlienok a spoločných predsavzatí pre napĺňanie zmyslu a podstaty slovenskej vzájomnosti .**

Pri príležitosti 25. výročia činnosti Združenia slovenskej vzájomnosti ako aj jej bilancovania za ostatných päť rokov sme obdržali veľa ďakovných listov našich partnerov a priaznivcov. Z priestorových dôvodov vyberáme z listu predsedu Svetového

zdruzenia Slovákov v zahraničí, Vladimíra Skalského
adresovaného predsedníčke ZSV a Rade ZSV:

..... Chcel by som sa Vám touto cestou nielen poďakovať za spoluprácu, ale Združeniu slovanskej vzájomnosti za blahoželat' k jeho 25.výročiu.

Viac projektov, ktoré organizovalo ZSV sa dostalo aj do slovenského zahraničia, najmä do slovenských škôl a spolkov, čo akiste obohatilo informatívnosť a znalosť slovenskej mládeže z národných tém, ktoré sú pre zachovanie identity také aktuálne. Som rád, že sa aj našej spolupráci darilo a vyslovujem vieru, že naďalej naša spolupráca bude pokračovať.

Ešte raz Vám, vážená pani predsedníčka, Rade ZSV a všetkým vašim aktivistom želim v mene Svetového zdruzenia Slovákov v zahraničí veľa vytrvalosti a síl....

KORENE A TRADÍCIE

V Martine vznikli základy súčasnej samostatnej SR

Dňa 30. októbra 2018 sa konali v Martine oslavy stého výročia Deklarácie slovenského národa, ktorou sa slovenský národ definitívne rozišiel so žiaľom národov – násilne a genocídne maďarizujúcim Uhorskom a vyslovil rozhodnutie vytvoriť spoločný a demokratický štát rovnoprávných národov – Čechov a Slovákov. Na martinských oslavách za zúčastnili aj predstavitelia vlád Slovenskej republiky a Českej republiky – na informáciu našich čitateľov uvádzame podstatné myšlienky z ich príhovorov na uvedenej oslave.

Práve v Martine vznikli politické iniciatívy, ktoré zásadne zmenili osud slovenského národa a vytvorili predpoklady, aby sme mohli samostatne žiť a samostatne niesť zodpovednosť za voju budúcnosť. Predseda vlády SR Peter Pellegrini to uviedol v príhovore počas slávnostného programu k 100. výročiu prijatia Deklarácie slovenského národa a vzniku Česko-Slovenska.

„Osobnostiam, ktoré sa o to pričínili, patrí náš veľký rešpekt a veľká vďaka,“ zdôraznil premiér. „Boli to ľudia, ktorí chceli slúžiť slovenskému národu. Bez ich politickej odvahy a ochoty bojovať by sme tu dnes nestáli,“ dodal. I preto je podľa neho nevyhnutné, aby osobnosti ktoré sa pričínili o prijatie Deklarácie slovenského národa, boli považované za historických hrdinov s patrične preukazovanou úctou. To isté platí podľa premiéra Pellegriniho aj o samotnej slovenskej štátnosti. „Budme my Slováci hrdí na vlastný štát, nepovažujme jeho vznik za historickú samozrejmosť, berme to ako vzácnosť, ktorú si musíme navždy chrániť, brániť a ďakovať za ňu,“ zdôraznil.

Peter Pellegrini je presvedčený, že odkaz Martinskej deklarácie má aj iný, pre súčasnosť nemenej podstatný kontext. „Musíme si uvedomiť, že môžeme mať akýkoľvek politický projekt, či ideu, ak nezískame podporu verejnosti, nemôže sa nám tento projekt podariť.“ upozornil. „Svet sa mení, prichádzajú nové výzvy. Bez spoločného zomknutia sa pre štát a národ a jeho budúcnosť sa nikdy nepohneme ďalej,“ vyhlásil. Vyzval k ukončeniu politických hádok, ktoré prerastajú do nevráživosti a z vecnej roviny sa presúvajú do medziľudských konfliktov. „Toto nie je cesta pre Slovensko a náš národ,“ zdôraznil premiér.

Český prezident M. Zeman aj premiér A. Babiš ocenili vytvorenie Česko-Slovenska. Česi a Slováci si vďaka vzniku Česko-Slovenskej republiky zachovali národnosť, jazyk a mohli sme a slobodne rozvíjať. Prezident Českej republiky Miloš Zeman to uviedol v príhovore počas slávnostného programu k 100. výročiu prijatia Deklarácie slovenského národa a vzniku ČSR, ktorý sa konal v Martine.

Pripomenul, že obom národom hrozilo odnárodnenie – Čechom germanizácia, Slovákom maďarizácia. „Nie sú na svete bližšie národy ako český a slovenský. A nejde iba o jazykovú podobnosť. Preto verím, že v rámci Európskej únie budeme spolu dlhé roky. Podobne, ako som pred dvoma dňami zažlelal na Pražskom hrade českému národu šťastnú budúcnosť, to isté želim aj vám. Želim vám lásku, šťastie, priateľstvo a šťastnú budúcnosť,“ povedal Zeman.

Český premiér Andrej Babiš zdôraznil, že Slováci sa za jedno storočie stali z utláčaného národa Rakúsko-Uhorska sebavedomým národom a nezávislým štátom. „Členom EÚ a NATO, ktorý prosperuje, na ktorého by boli signatári Martinskej deklarácia bezpochyby hrdí. Zhromaždenie na tomto mieste presne pred sto rokmi ukázalo, že Slováci sú svojbytným národom, ktorý chce zobrať osud do vlastných rúk,“ podotkol Babiš.

Bez spojenia našich dvoch národov by podľa neho na vlastné sebaurčenie v povojnových rokoch nedosiahol ani jeden. „Spoločne sme to ale dokázali. Spoločnú minulosť, ktorá trvala úctyhodných 75 rokov, chápeme ako záväzok voči občanom Českej aj Slovenskej republiky. Nie sú lepšie vzťahy v Európe ani vo svete, než medzi Českou a Slovenskou republikou, medzi našimi národmi. Nech zostanú navždy,“ konštatoval český premiér.

Trianon aj tohto roku na okraji slovenskej pozornosti

Jozef Schwarz

Máloktorý Slovák si 4. júna spomenie, čo znamená tento dátum v našich dejinách. Ale takmer každý Maďar (aj ten zo Slovenskej republiky) sa zobudí „traumatizovaný“. Diagnóza „trianonská trauma“ nemá fyziologické opodstatnenie, ale jej prejavy sú navidomoči chorobné. Národná neznášanlivosť, vypätý nacionalizmus až šovinizmus. Problém spočíva v možnosti jej liečby. Ako však liečiť niečo, čo vyžaduje zmenu politického a historického myslenia?

Čo sa stalo 4. júna 1920? Na parížskom predmestí bola podpísaná Trianonská mierová zmluva, jedna zo série mierových zmlúv podpísaných so štátmi porazenými v prvej svetovej vojne. Versailleská mierová zmluva z 28. júna 1919 s Nemeckom bola hlavná zo všetkých mierových zmlúv. Obsahovala deklaráciu, podľa ktorej bolo za vypuknutie prvej svetovej vojny, ako aj za všetky ňou spôsobené škody zodpovedné Nemecko. Podľa nej pomenovali aj celý povojnový systém. Saintgermainská mierová zmluva z 10. septembra 1919 s Rakúskom bola pre Česko-Slovensko zásadná. Potvrdila zrušenie Rakúsko-Uhorska, uznanie Česko-Slovenska a Srbsko-chorvátsko-slovinského štátu (neskoršej Juhoslávie) a vymedzila hranice Rakúskej republiky voči Srbsko-chorvátsko-slovinskému štátu, Maďarsku, Poľsku, Rumunsku, Taliansku a Česko-Slovensku. Rakúsko túto dohodu rešpektovalo (na rozdiel od Maďarska) a jeho politika na ďalších sto rokov bola a je bez revanšu. Trianonská mierová zmluva zo 4. júna 1920 s Maďarskom potvrdila hranice Maďarska s Rakúskom, Československom, Rumunskom a Juhosláviou. Maďarsko uznalo úplnú nezávislosť Československa, vrátane Podkarpatskej Rusi. Je bežné, ale určite neprijateľné, že aj nemaďarské verejné zdroje dokážu ešte aj dnes tvrdiť, že Maďari stratili 72 % územia! Maďarské verejné zdroje to neustále tvrdia. V Kontlerových Dějinách Maďarska, ktoré vydalo v češtine Nakladatelství Lidové noviny, samotná redakcia v tejto súvislosti uvádza poznámku: zdá sa, že v týchto počtoch bol autor „*veden v omyl*“ veľkomaďarskou tendenciou považovať Slovákov, respektíve iných slovanských obyvateľov Uhorska za Maďarov“. Pritom

pravdou je, že Maďarsko nestratilo ani meter územia, ani jedného obyvateľa. Zaniklo Uhorsko, ktorého významnou súčasťou bolo aj Slovensko. Slováci boli autochtónni obyvatelia Uhorska a Uhorsko počas väčšiny svojej existencie bol aj náš štát. Maďarsko ako národný štát Maďarov sa v dejinách objavil až v roku 1918! Na rozdiel od Maďarov sa Rakúšania dokázali s rozpadom monarchie vyrovnat' a nikdy nemali „saintgermainskú traumu“.

Konečne 4. júna 1920 dochádza po poldruharočných peripetiách k podpisu mierovej zmluvy s Maďarskom. Túto za porazenú stranu podpisujú druhosledoví ministri. Aj spomínaný historik Kontler otvorene hovorí, že za Maďarsko zmluvu podpísali dvaja zástupcovia maďarskej vlády, ktorí sa v budúcnosti už nehodlajú zúčastňovať verejného života. Potvrďuje to aj Štefan Janšák. Zdôrazňuje, že „Maďari sa snažili význam uzavretej zmluvy všemožne znehodnotiť. To je vidno i zo zástupcov, ktorých vyslali na podpis. Boli to bezvýznamné osoby. Meno Dr. Gustáva Benárda a Alfréda Drasche-Lázára objavuje sa v politických dejinách Maďarska prvý raz a naposledy, keď vláda splnomocnila týchto pánov, aby na úmrtný list Uhorska pripojili svoje podpisy“. Maďari tak demonštrujú svoju nevôľu s podmienkami zmluvy. Až týmto dňom sa začínajú medzištátne vzťahy Československa s Maďarskom. Štefan Osuský, jeden z podpisovateľov za československú stranu píše: „nemusím vyprávať, v akej nálade som vstupoval do Veľkého Trianonu (...) v ten veľký slovenský deň dejinný (...) s akými pocitmi som pristúpil ku stolu, na ktorom ležala kniha (...) obsahujúca výrok civilizovaného sveta nad maďarským národom...“. Osuského radosť a spokojnosť mu nebránila predpokladať dobré medzištátne vzťahy. Pokračoval: „Nikdy sme nemali a nemáme úmysel pomstiť sa tým, pod ktorými sme trpeli. Prajeme národu maďarskému, aby v klude a pokoji rozmýšľal o svojich chybách. Prajeme mu blahý a šťastný život.“

Účasť nikdy neprekročila dvojciferné číslo...

Československo predpokladalo po ratifikácii mierovej zmluvy z Paríža na jednej i druhej strane štandardizáciu československo-maďarských medzištátnych vzťahov. Ale! Podpis Trianonskej mierovej zmluvy „nevnímali maďarské elity – na rozdiel od tých československých – ako zavŕšenie niečoho starého (...) tento akt predstavoval skôr nevyhnutný krok, ku ktorému bolo Maďarsko prinútené veľmocami a ktorý už nebolo možné vynechať na ceste k revízií. (...) Myšlienka revízie predstavovala jednu z kľúčových tém

maďarského, ale aj československého verejného diskurzu a zároveň neustály zdroj napätia v stredovýchodnej Európe.“

Bohužiaľ, trvá to už 98 rokov! To nie je trauma, tá by sa dala liečiť. To je politikum a systémový problém „výnimočnosti“ maďarskej idey. Veľkomaďarské vajatanie v súradniciach rovnoprávnosti národov a celostných ľudských práv nemá budúcnosť. Jej „liečenie“ a vyriešenie spočíva len a len na maďarskej strane a na maďarskej ochote rešpektovať aj nemaďarské národy Podunajska. Treba si uvedomiť, že pre Slovensko a Slovákov bola Trianonská mierová zmluva vstupenkou na politickú mapu sveta de iure. Preto nemôžeme súhlasiť, či prehliadať, že systematické zaznávanie Trianonu z maďarskej strany znamená spochybňovanie našej slovenskej existencie. Aj tej dnešnej. A nielen spochybňovanie slovné. Často nasledovali činy. Maďarské vojenské intervencie koncom roku 1918 a v roku 1919, činnosť maďarskej irendenty v časoch prvej republiky atď. Najzávažnejším útokom na slovenskú existenciu bola Viedenská arbitráž z roku 1938. Dúfam, že na jeseň si dôstojne pripomenieme udalosti spred 80 rokov a aj ľudské obete, ktoré maďarská okupácia južného Slovenska znamenala. Následne v marci 1939 „Malá vojna“ a maďarská okupácia východného Slovenska, kde slovenskí Maďari ani nežili. A neposledný vojenský krok spred päťdesiatich rokov v auguste 1968, keď aj Maďarsko prispelo svojou spojeneckou troškou.

Maďari dodnes označujú Trianonskú mierovú zmluvu výrazom „mierový diktát“. Pokiaľ ju nebudú chápať ako odpočet nielen za prehru v prvej svetovej vojne, ale predovšetkým ako účet za feudálnu nedemokratickú politiku posledných sto rokov existencie Uhorska a za hrubú, neznášateľnú politiku voči Nemaďarom, najmä voči Slovákom, dovedty nepochopia jej historickú opodstatnenosť. Z našej slovenskej strany môžeme urobiť len jedno. Pripomínať si význam Trianonskej mierovej zmluvy, oslavovať ju a zdôrazňovať jej štátotvorný zmysel pre Slovensko. Dôslednejšie ako doposiaľ. Viem o dvoch pamätných tabuliach (v Komárne a v Bratislave) a o jednom pomníku v Petržalke. Odhalili ho v roku 2010. Bol som pri tom. Odvtedy som jediný, ktorý si tento deň verejne a organizovane pripomína každý rok. Účasť nikdy neprekročila dvojciferné číslo....

In: www.noveslovo.sk

K slovanskej spolupatričnosti po Viedenskej arbitráži

Stanislav Bajaník

Pripomíname si nielen 100-ročnicu ČSR (1918), ale i 80-ročnicu smutnoznámej Viedenskej arbitráže (1938) a 80 ročnicu – slovenskej autonómie. V zápahe iných osmičkových výročí v r. 2018, akoby ostatné zivali osamotenosťou, predsa predstavujú nielen významný slovensko-český a slovensko-slovanský historický krok, ale i osud.

Šiesty október 1938 je dielom spoločnej slovensko-českej dohody, rešpektovanej veľmocami, Rusmi, Juhosláviou, samozrejme Nemcami plížiacimi sa po koristi v strednej Európe. Ich úder spolu s Talianmi na pokojné slovensko-české-slovanské spolunažívanie po roku 1918 mal hrozivé dôsledky. Žilinské „Vyhlásenie“ o slovenskej autonómii predstavuje takmer 24 ročný zápas Slovákov o svoju autonómiu, na počiatku ktorej bolo rozhodnutie Petrohradského Revolučného výboru Slovákov a Čechov na Vianoce 1914 (na čele so Slovákom J. Džavíkom), kedy sa (po Memorandovom zhromaždení 1861) opätovne objavila oficiálna požiadavka o autonómne postavenie Slovákov v budúcej ČSR. V Rusku to prijala, hoci s nevôľou, aj česká legionárska spoločnosť. (po malom incidente, kde po divadelnej hre Kubo Slovákom istý Čech oznámil, že ich čaká počesenie a s tým sa musia zmieriť). Americkí Slováci a Česi to poistili v Clevelandskej (1915) a Pittsburskej (1918) dohode, predtým, samozrejme protokolmi z Petrohradu, Kyjeva a Moskvy. V roku 1914-1915 sa v Rusku aktivizovali Slováci – legionári (okrem iných aj M.R. Štefánik), volajúci po autonómii v ČSR.

Ubehlo necelých 24 rokov a nemecko-talianska zrada na Slovákoch, Čechoch, Moravanoch, Rusínoch v bývalej ČSR vstúpila 2.11.1938 do platnosti. Stratili sme územie o rozlohe vyše 10 390 km², kde žilo vyše 278 000 Slovákov a Rusínov. Demarkačná čiara od západu na východ by mohla v zápiskoch četníckych staníc hovoriť svoje. Protislovenská iredenta sa okamžite nechala pocítiť, lúpeže, vraždy, krádeže, prenasledovanie, vyhadzovačky sa stali bežnou okupačnou maďarskou praxou. Žije medzi nami náš šéfredaktor Július Handžárik ako jedna z obetí tejto zrazy a mohol by k tomu písať traktáty. Nám mladším však akiste dovoľí, aby sme si

všimli nie často spomínanú stránku dopadu Viedenskej arbitráže. Kým Maďari s podporou Židov okupovali potrianonskú južnú časť Slovenska, a napriek tomu, že niektoré slovenské oblasti ich nevyviezli do tzv. neutrálnej zóny, ale ich nechali na Slovensku (Nové mesto nad Váhom, Banská Štiavnica a i.), Moravia, Česi, Slováci, Rusíni ostali vystavení perzekúciám a násilnému opusteniu svojich domovov na slovenskom juhu, tlakom iredentistických členov „szabadscapatokov“ (szabadcsapat znamená krycí názov pre voľne zgrupované civilné ozbrojené jednotky – „slobodné oddiely“ – ktoré slobodne terorizovali a vraždili Židov a príslušníkov iných nemaďarských národností v dosahu brachiálnej moci maďarského fašizmu) maďarskej fašistickej mašinérie. Takmer 150 slovenských škôl, ktoré po roku 1922 postavila Slovenská liga (odnož Slovenskej ligy v Amerike, od r. 1948 zlúčená s Maticou slovenskou) sa dostalo do rúk násilnej maďarizácie. Ostalo tam sotva 22 slovenských škôl. To neprekážalo nacistom a Talianom, všimli si to však viaceré slovenské národy.

Matica slovenská v roku 1998, teda pri 60. výročí Viedenskej arbitráže, zatiaľ ako jediná v dejinách osadila na Žitnom ostrove (čitateľ asi tuší prečo) pamätné tabule prenasledovaným, tragicky zahynuvším Slovákom v Šamoríne, na hrádzi v Gabčíkove, v Komárne, v Dunajskej Strede, v Leviciach a inde. Dunajskostredskú a komárňanskú veľkomaďarskí šovinizisti rozbili a doteraz zostali pozliepané ako svedectvá ich veľkomaďarskej psychopatickej mánie!

Aj také sú dejiny Slovákov, Slovanov v strednej Európe ako dopad Viedenskej zrady na Slovanoch po 2.11.1938.

Poučenie z histórie

Rok 2018 bol na Slovensku a hlavne v Česku rokom „osmičkových výročí“ a tak bol pripomínaný pri viacerých príležitostiach. Oslavovalo sa hlavne sté výročie vzniku nádejného spoločného štátu Česko-Slovenska, ktorý bol vinou českých nacionalistov a šovinizistov už na samom začiatku ústavne deformovaný na unitárnu českú „Československú republiku“ s fiktívnym „československým

národom“ a „československým“ štátnym jazykom, čo zákonite a neodvratne viedlo napokon k jeho zániku a k obnoveniu samostatného slovenského štátu.

Podobné osudy, aké mali od stredoveku Slováci a Česi, mali aj južnoslovanské národy a hlavne Chorváti. Ich kráľovstvo z roku 925 uzavrelo pod tlakom tureckej expanzie už v roku 1102 personálnu úniu s Uhorskom a tak ako Slováci sa zakrátko aj Chorváti stali terčom brutálnej a násilnej maďarizácie zo strany veľkomadžarských blúznivcov.

Zrejme aj na základe takýchto historických skúseností sa po oslobodení našich národov spontánne vytvorili pocity vzájomného chorvátsko-slovenského porozumenia a sympatií, ktoré živelne prežívajú až dodnes. Ako príklad takýchto spontánnych sympatií uvádzame článok známeho slovenského novinára a publicistu **Petra Štrelingera** s výstižným titulkom: **O bratoch Chorvátoch.**

Horúce leto, aké si za svojho života nepamätám. Možno bolo niekedy aj teplejšie, ale s vekom je človek akosi háklivejší na počasie. V polovici júla sa skončili majstrovstvá sveta vo futbale. My Slováci sme mali vo finále svojho šampióna – boli to Chorváti. Držali sme im palce, akoby hral náš národný mančaft. Boli sme presvedčení, že vyhrajú a nad hlavu zodvihnú pohár majstrov. Obdivoval som chorvátsku húževnatosť, nezlomnosť, nechceli sa zmieriť s neprajným osudom. A tak sme dúfali, že konečne zvíťazí mužstvo slovanského národa, ktoré bojovalo aj za nás Slovákov. Chorvátom som závidel aj ich šarmantnú prezidentku, ozajstnú vlastenku, a pomyslel som si na pána prezidenta SR, za ktorého sa často musíme hanbiť, lebo je to človek, ktorý nemá rád náš národ.

Ale vráťme sa od futbalu k téme, prečo máme taký blízky vzťah k Chorvátom. V mojom prípade sa tento vzťah odvíja od Martina Kukučina. Keď som písal román o tomto veľikánovi slovenskej literatúry, bol som viackrát na ostrove Brač, kde doktor Bencúr pôsobil ako obecný lekár. Tá väzba dosiaľ trvá, dedina Selce, kde stojí Didoličov palác, svieti ako maják, domy biele, vystavané z bračského kameňa. Rád si spomínam na učiteľa Iva Vukoviča, ktorý ma sprevádzal po pamätných miestach spojených s Kukučinovým životom, keď som do Dalmácie po prvý raz zavítal ešte koncom sedemdesiatych rokov minulého storočia. V Selciach som našiel veľa blízkych ľudí, prijali ma ako svojho. Spomínam na mladého básnika Draga Štambuka, potomka slávnej rodiny, neskôr

veľvyslanca Chorvátska v Indii, či na starostku Seliec Ivicu Škrpacu. Večer od mora povieval svieži vietor a my sme sedávali s bračskými priateľmi na kamenej terase ich domu a počúvali clivé dalmatínske piesne, ktoré sa niesli od mora. Ak už píšem o priateľoch Chorvátoch, nemôžem zabudnúť ani na Dr. Gena Senečiča, dramatika a prekladateľa. Geno bol majestátny človek, nezištný priateľ. Podaril sa mu naozaj husársky čin: preložil päťdielny Kukučínov román Mať volá do chorvátčiny a napokon sa zaslúžil aj o jeho úspešné vydanie v záhrebskom vydavateľstve Mladost'. No Senečič neprekladal len Kukučina, ale aj súčasnú slovenskú prózu. Veľký čitateľský úspech zožal román Kláry Jarunkovej Brat mlčanlivého vlka. Geno Senečič bol neúnavný propagátor slovenskej kultúry v Záhrebe, takpovediac honorárny konzul. Uňho sme mali my Slováci vždy dvere otvorené. Dostal od neho opatrujem listy čo mi písal, spomienka na neho a jeho milú manželku Katicu navždy ostane uložená v mojom srdci.

A myšlienky ma prenesú do horúceho leta 1991, dňa 25. júna. Vtedy oznámili Chorvátsko a Slovinsko, že vystupujú z mnohonárodnostnej federácie Juhoslávia a vyhlasujú nezávislosť. O tri dni nato sa začala v Chorvátsku a Slovinsku občianska vojna. Naše oficiálne médiá, rozhlas, televízia ani noviny o tých udalostiach skoro neinformovali. A tak sme sa začiatkom júla s Drahošom Machalom a fotoreportérkou Svetlanou vydali napísať o tom reportáž. Zastavili sme sa u našich priateľov v Báčskom Petrovci, kde sme prenocovali, a potom cez Dunaj prešli do Slavónie. Uprostred mora chorvátskeho obyvateľstva sú tu ako ostrovy rozosiate srbské osady, selá, v ktorých hneď na začiatku konfliktu vzali do rúk právo polovojsenské oddiely. Zomierali prví mŕtvi – Chorváti aj Srbi. Pamätám si na slová mladého dynamického starostu Osijeka Zlatka Kramariča: „Západný svet ani západná Európa nechápu, že prirodzené úsilie národov po suverenite nie je v rozpore s politickými procesmi európskej integrácie. Najprv sa musíme dezintegrovat', získať politickú dospelosť. Až potom sa môžeme spájať do nových útvarov z vlastnej vôle!“ Z našej dobrodružnej cesty vznikla reportáž: Národy nemožno obliecť do uniformy. My Slováci sme svoju zvrchovanosť vyhlásili o rok neskôr. Ibaže pri tom netiekla žiadna krv ako v Juhoslávii. I toto si treba uvedomiť.

In: SNN 31/2018

PRJESTOR SLOVA

Náš štát nezačínal od nuly

Jozef Mravík

Či to niekomu padne dobre lebo nie, náš štát v roku 1989 ekonomicky nezačínal od nuly. Kto sa dozvedieť chce, dozvie sa, hoci aj zo suchých všeobecne dostupných čísel.

Ponúkame čitateľovi citát z analýzy ekonóma Františka Nevařila, ktorý uverejnili Britské listy. „Pokiaľ ide o najsúkromnejšie výsledky hospodárenia režimu v rokoch 1948 až 1989: Pri nástupe socializmu malo Československo súhrnom majetok vo výške zodpovedajúcej 400 miliardám Kčs. Samozrejme, bez hodnoty pozemkov, kultúrneho a historického dedičstva (pamiatok a ich mobiliára) a armádnej výzbroje. Do konca roku 1989 tento majetok, čiže národné vlastníctvo vzrástlo na zhruba 3 bilióny Kčs, teda viac než 7,5 krát (z toho v ČR 5,8 krát a v SR 11,4 krát) a to pri 5 násobnom zvýšení úrovne osobnej spotreby obyvateľstva. K tomu by bolo treba ešte pripočítať ďalších 200 miliárd Kčs modernej armádnej výzbroje (mali sme napríklad viac než 400 bojových lietadiel). Reálne existujúce a využívané stavby, budovy, stroje a zariadenia, nijaké fiktívne burzové bubliny.

Tento národný majetok bol 100 percentne v domácom vlastníctve, takže celý jeho rast bol dosiahnutý výhradne a bez zvyšku z výsledkov vnútornej práce občanov. Koncom roku 1989 nielenže neexistoval žiadny verejno-právny dlh, ale naopak, ponovembrový režim prevzal finančné aktíva vo výške 85 miliárd Kčs. K tomu navyše 107 ton menového zlata. Pokiaľ išlo o tzv. hrubý zahraničný dlh, ten nepresiahol výšku 500 USD na obyvateľa, pričom ale i tak bola celková devízová pozícia štátu aktívna 23 miliárd Kčs. Koncom roku 1989 československá ekonomika mala len za 700 miliónov Kčs úverov nesplácaných v lehote (dubiózných, dnes by sa povedalo

„kvalifikovaných“ úverov), čo reprezentovalo asi 0,13 % z ich celkového objemu. Národné hospodárstvo v roku 1989 vykázalo 150 miliárd Kčs zisku, teda nevidanú rentabilitu v priemernej výške 9,6% (ČR 10,7%, SR 7,1%) z hodnoty základného kapitálu. V rámci toho banky a poisťovne dosiahli 24,3 miliárd Kčs zisku.“

Sú to nepochybniteľné fakty o bývalom režime, ktoré hádam nepotrebujú ďalší komentár.

Možno socializmus mnohým občanom nášho štátu nevyhovoval (podľa prieskumov v rokoch 1989 a 1990 zmenu politického systému v našom štáte si želalo iba 12 percent obyvateľov), v každom prípade ale bol spravodlivejší, kultúrnejší, humánnejší a bezpečnejší ako kapitalizmus. V istom zmysle slova to potvrdzuje aj citát pápeža Jána Pavla II. z Encykliky centesimus annus: „Napriek veľkým zmenám, ktoré sa udiali vo vyspelých spoločnostiach, neľudskosť kapitalizmu a z neho vyplývajúce panstvo vecí nad ľuďmi vôbec neboli prekonané. Videli sme, aké neprijateľné je tvrdenie, že po porážke tzv. reálneho socializmu ostáva kapitalizmus ako jediný model hospodárskej organizácie sveta“.

Veľmi sa mýlia, najmä tí, čo nám kapitalizmus predstavujú ako slobodný a demokratický systém. A tragikomicky pôsobia tí, čo tomu naozaj veria. Je to rovnaký iluzionizmus, ako rozprávať o demokracii v starom Ríme či vyhlasovať, že bábky zavesené na neviditeľných nitkách sú živé. Demokracia v podmienkach kapitalizmu je iba bábkové divadlo na demokraciu, kde nitky nahrádzajú peniaze a moc finančnej oligarchie. Aj okrídlené slovo Winstona Churchilla o demokracii, že nič lepšie sme nevymysleli, dá sa jednoducho demaskovať otázkou: Pre koho? Veď účinky britského vývozu osvietenej demokracie žne svet až teraz. A teraz za ne bude musieť komplexne aj platiť. Tak ako za vývoz tzv. americkej demokracie. Kultúrne vedomie nemožno ani v tomto smere zastaviť. Ani hradbami objednaných filozofických systémov, ktoré si štáty, ktoré ich dokážu zaplatiť generujú z chudoby, ktorú pred tvárou celého sveta spôsobili a teraz hádzu na plecía bývalých otrokov, inak devalvovaných ľudských bytostí. Každý účet sa raz objaví na stole sveta a donekonečna sa nebude uhrádzať odrobinkami, ktoré na ňom zostali po nemiestnych hostinách. Tak ako vždy v histórii: keď páni pijú, chudobu z toho bolí hlava. Aj účet novembra 1989 uhradili daňoví poplatníci, ktorí prišli o sociálne istoty, stretli sa s dávnejšie

zabudnutou nezamestnanosťou a s otvorenou agresivitou militaristického kapitalizmu.

J.Mravík: Slovo v pravom čase, 2013

Nová európska hranica medzi východnými Slovanmi

Zásadná zmena v pravosláví na Ukrajine

Dušan D. Kerný

Rozhodnutie o vyčlenení pravoslávnej cirkvi na Ukrajine z formálne uplatňovanej jurisdikcie moskovského patriarchátu sa udialo na žiadosť politických a nie cirkevných predstaviteľov, predovšetkým prezidenta Porošenka a ukrajinského parlamentu. Znamená to od roku 2014 najvýraznejšiu zmenu, ktorá sa dotýka miliónov veriacich. Ide o významné rozhodnutie, ktoré sa týka cirkevného a náboženského života. Je to pochopiteľné, Ukrajina je samostatný štát a v posledných rokoch výrazne zosilnelo národné, ukrajinské cítenie. Na strane druhej to v zahraničí, osobitne v susedných štátoch ako je Slovensko, nemožno nevnímať aj ako oddelenie od tradičných a stáročných prepojení dvoch národov a veriacich nielen v dvoch štátoch, ale aj v celom pravoslávnom svete.

Necitlivé, politicky motivované a bez konzultácie s konštantinopolským patriarchátom kanonické vyhlásenie samostatnosti ukrajinskej cirkvi vyústilo v cirkevný rozkol v pravoslávnej cirkvi. Z troch pravoslávnych cirkví na Ukrajine dve neuznávala nijaká iná cirkev na svete. Vznikli odštiepením a doteraz boli po všetkých stránkach v drvivej menšine voči jedinej kanonicky uznanej cirkvi hlásiacej sa k moskovskému patriarchátu na základe kanonického rozhodnutia ešte zo sedemnásteho storočia.

Pre náš pohľad ide nielen o cirkevný rozkol. Nedá sa to oddeliť od politického sporu a najmä od súvislostí geopolitických. Rozhodnutie sa dotýka miliónov veriacich, najväčšej časti pravoslávnych veriacich na Ukrajine, najväčšieho počtu farností,

chrámov a kláštorov, vrátane cirkevného náboženského centra pravoslávia starého Ruska, Pečorskej lavry v Kyjeve. Už po stáročia sa hlásili k moskovskému patriarchátu na rozdiel od niektorých iných cirkví vo svete, ktoré sa hlásili ku konštantinopolskému patriarchátu považovanému za prvého medzi rovnými.

V roku 1988 sa najmä v Kyjeve slávil prvé tisícročie jestvovania pravoslávia na Rusi. Tu sa začalo pokresťančovanie východných Slovanov, tu sa prijala slovanská liturgia a jazyk, tu bolo Rusko prijaté do spoločenstva kresťanských národov a Kyjev sa stal centrom Ruska, kolískou jeho pokresťančovania. Centrum sa až neskoršie presunulo na sever, do Moskvy.

Až do roku 2014 bolo prijatie samostatnosti ukrajinskej cirkvi, autokefália, (teda cirkevná nezávislosť národných cirkví) pre drvivú väčšinu ruskojazyčného obyvateľstva nemysliteľné. Bolo to len iné slovo pre tak cirkevné ako národné oddelenie sa nielen od pravoslávia, stáročnej viery, ale aj od Rusov, Ruska, ruskojazyčného sveta.. Autokefáliu väčšina veriacich považovala len za iný výraz pre násilné spretrhanie odvekých väzieb.

Od roku 2014 sa situácia dramaticky zmenila a autokefálnosť, samostatnosť je prijímaná. Nie je to ako predtým neprijateľné slovo, ktoré bolo do roku 2014 len iným vyjadrením rozkolu s dlhovekou tradíciou previazanosti s ruským svetom. Napriek tomu sa neočakáva nijaký nával do farností ukrajinských pravoslávnych cirkví a odliv z farností, ktoré doteraz boli formálne po stáročia prepojené s moskovským patriarchátom a svojou masovosťou boli a sú živým dôkazom nielen prepojenia, ale náboženskej a civilizačnej zrastenosti. Vzhľadom na túto situáciu bude rozhodujúcou otázkou, ktorá z troch (pritom dve z nich neboli kanonicky uznané) jestvujúcich cirkví, ktoré nespája ani Boh a ani spoločná viera, ale skôr nevraživosť, cirkví, ktoré si aj doteraz navzájom upierali legitimitu a označovali sa za rozkolníkov, bude vlastne kanonicky oprávnená a uznaná za jedinú autokefáliu, teda nezávislú ukrajinskú cirkev.

Situáciu môže, ako neraz v minulosti, dramaticky vyostriť spor samotných veriacich, čo sa neraz prejavilo v prudkých konfliktoch o chrámy a kláštory, spojených s násilnosťami a vypaľovaním.

Téma ukrajinskej samostatnosti tak nabrala aj v cirkevnej oblasti nečakanú dynamiku. Tá presahuje aj do zahraničia. Napr. pre českú a slovenskú pravoslávnu cirkev, ale aj povedzme rumunskú či srbskú, vystala otázka ktoré riešenie z cirkevného hľadiska zastávať, najmä keď rozhodnutie o samostatnosti ukrajinskej cirkvi (vyhlásené konštantinopolským patriarchom) moskovský patriarchát nielen spochybňuje, ale zásadne odmieta. Otázka je čo to prinesie napríklad v konferenciách biskupov. Ukázalo sa to napríklad v Nemecku. Pravoslávna cirkev je po katolíkoch a protestantoch tretia najväčšia kresťanská cirkev v Nemecku, z troch miliónov Rusov viac ako dva milióny sú totiž pravoslávni veriaci. Ale na čele pravoslávnej konferencie biskupov stojí v Nemecku biskup hlásiaci sa ku konštantinopolskému patriarchátu. Ostatní k moskovskému, Moskva však prerušila všetky styky s patriarchátom konštantinopolským, ktorý podľa nej vierolomne a proti cirkevnému právu vyhlásil autokefáliu na Ukrajine, lebo si prisvojil viac práv ako mu náleží. Aj v Nemecku sa pravoslávni veriaci doteraz orientovali predovšetkým podľa vierovyznania, viery v Boha. K tomu sa druží nový fakt: oznámené otvorenie hraníc, zrušenie bariér pri udeľovaní nemeckých pracovných víz Ukrajincom, môže priniesť tiež zmeny pre farnosti. Očakáva sa totiž masívny prílev ukrajinskej pracovnej sily do Nemecka. V Poľsku pri podobnom postupe prišlo za prácou z Ukrajiny do Poľska takmer milión ľudí.

Z nášho pohľadu ak sa hovorí o vine, alebo skôr o zodpovednosti konštantinopolského patriarchu, tak to spočíva v tom, že na základe politickej požiadavky, požiadavky politických kruhov vyhlásil autokefáliu bez toho, aby konzultoval s jedinou cirkvou, ktorú doteraz kanonicky uznával, teda nielen s najväčšou, ale aj jedinou kanonickou, formálne prináležiacou moskovskému patriarchátu. Teda bol to politický krok na základe politickej iniciatívy. Môže nám byť len veľmi ľúto, že politická a cirkevná rovina sa teraz na Ukrajine nedá oddeliť a na ukrajinskej pôde pribudol ďalší veľmi ostrý konflikt a priestor pre silný politický tlak, nátlak ukrajinského politického vedenia na cirkevné záležitosti, v ktorom ani tak nejde o vieru v Boha a o pokojný náboženský život miliónov veriacich. Tento ostrý spor, nová hranica medzi pravoslávnyimi veriacimi, vlastne znamená aj novú nielen cirkevnú, ale aj politickú hranicu v Európe.

Okrem zložitosti ako sa usporiada situácia na Ukrajine, veľký problém vznikol pre samotný moskovský patriarchát.

Patriarcha moskovský a celej Rusi Kiril je aj na čele Celosvetového ruského národného snemu. Bol založený pred štvrtstoročím pod patronátom Ruskej pravoslávnej cirkvi o. i. s cieľom pôsobiť v tom, čo sa nazýva ruský svet, ruskij mir. Idea vychádza z toho, že ruský národ je vo svete najväčšia rozdelená národnosť, je rozdelená, ide takmer o tridsať miliónov ruských ľudí, ktorí žijú roztrúsení po celom svete. Preto je, podľa patriarchu Kirila nevyhnutné podporovať krajanov, ktorí sa ocitli za novými hranicami Ruskej federácie, je to celonárodná úloha, celonárodný program.

Podľa prezidenta Putina hlas Ruska vo svete bude zvučať dôstojne a so sebadôverou tak ako to vyplýva z ruskej tradície, z ruskej vnútornej duchovnej kultúry, z ruského sebauvedomenia, z dejín ruskej vlasti ako svojbytnej civilizácie. Ruská svojbytná civilizácia je ojedinelá ale nenárokuje si na výlučnosť. Prezident Putin to povedal na veľkom zhromaždení Celosvetového ruského národného snemu vo Veľkom kremľskom paláci. Pozvali naň ruských občianskych a cirkevných predstaviteľov zo zahraničia, ako sa v Rusku hovorí, z blízkeho i vzdialeného zahraničia. Stretnutie nebolo náhodné, nešlo len o výročie, išlo najmä o to, ako ideu ruského sveta, ruskogo mira uplatniť v nových podmienkach keď sa v samotnej koliske, nielen cirkevnej, ale aj národnej, spätaj s dejinami ruského národa objavili nové pomery. Symbolicky sa snem zišiel v predvečer 4. novembra, Dňa národnej jednoty, sviatku, ktorý už pred desaťročím nahradil zrušený 7. november.

Pravoslávna cirkev žije už po stáročia aj u nás. A nie je to len na východe , ale aj v západných regiónoch Slovenskej republiky. Svedčí o tom napríklad aj nedávno vysvätený nový pravoslávny chrám v Holíči.

Pravoslávni veriaci v Holíči svojpomocne postavili nový chrám zasvätený Matke božej a Cyrilovi a Metodovi

Štefan Hrušovský

V Holíči postavili a nedávno vysvätili pravoslávny chrám zasvätený Počajevskej ikone Matky Božej a svätým Cyrilovi a Metodovi. Chrám symbolickým prestrihnutím pásky otvoril primátor mesta Holíč Zdenko Čambal spolu s viceprimátorom Rastislavom Caletkom a miestnym duchovným protojerejom

Jakubom Jacečkom. Na otvorení chrámu sa zúčastnili veľvyslanec Ruskej federácie v SR A.L. Fedotov, veľvyslanec Bieloruskej republiky v SR, veľvyslankyňa Grécka v SR L. Marinakisová, a predstavitelia srbského a bulharského zastupiteľského úradu. Na slávnosti bolo prítomných okolo päťsto ľudí zo Slovenska, z Česka a hostia z Ruska.

„Chrám posvätil Rastislav arcibiskup prešovský, metropolita českých krajín a Slovenska spolu s arcibiskupom pražským a českých zemí Michalom za účasti dvadsiatich šiestich duchovných a dvoch diakonov z rôznych kútov miestnej pravoslávnej cirkvi a duchovný z mesta Malojaroslavec v Ruskej federácii“, priblížil slávnostný akt protojerej MUDr. Jakub Jacečko, ktorý najprv vyštudoval medicínu a neskôr bohoslovenstvo v Prešove. Po niekoľkých rokoch lekárskej praxe vo Svidníku a na I. internej klinike SZU a UNB v Bratislave odišiel do pastorácie v Holíči, kde žije so svojou rodinou.

Postavený z milodarov

Pri položení základov chrámu bola dvadsiatka skromných ukrajinských rodín, pravoslávni Rusíni a Slováci na západe Slovenska a ich nový duchovný Jakub Jacečko. O jeho vzniku povedal: „Chrám sa staval od apríla 2013 do apríla 2018 z milodarov veľkého množstva veriacich z celého Slovenska i Čiech a Moravy. Projektoval ho mladý architekt Miron Mikita zo Svidníka. Stavbu viedol jeho otec architekt Ján Mikita, ktorý je autorom projektov vyše dvadsiatich pravoslávnych chrámov na východe Slovenska.

Vidieť ďalej

Chrám je postavený na vyvýšenine nad Holíčom kde sa Chvojnická pahorkatina, ako najzápadnejšie Karpatské predhorie otvára do Dolnomoravského úvalu. To umožňuje výhľad do širokej perspektívy a do veľkej diaľky. A zďaleka ho vidno, osobitne pri príchode do mesta z južnej strany. Cerkov dopĺňa katolícke a evanjelické chrámy v bezprostrednom susedstve obce Kopčany, kde sa nachádza jedna z najstarších staroslovenských kresťanských sakrálnych stavieb – kostol svätej Margity Antiochijskej. Toto vzácne miesto sa tak po tisícročí opäť povznáša na epicentrum duchovného života slovenskej kresťanskej rodiny.

(krátené)

In: SNN 31/2018

Nevydarený žart alebo provokácia?

V piatok dvanásteho októbra som sa vracal vlakom do Bratislavy. Pred východom z hlavnej stanice postával akýsi mladý muž a bez slova strkal do rúk cestujúcich, náhliacich sa na verejnú dopravu, akési noviny, ktoré bral z kôpky uloženej na múriku oplotenía. Aj ja som dostal jeden exemplár - bol to jeden z mienkotvorných cudzineckých denníkov vydávaných na Slovensku a tak som ho bez osobitného záujmu preložil napoly, strčil som ho do vrečka bundy a ponáhlal som sa na zastávku trolejbusu. Na podarované noviny som si spomenul až po večeri a keď som ich vyberal z vrečka bundy, zažil som nečakané prekvapenie - z novín vypadlo niekoľko listov kancelárskeho papiera, popísaných textom, ktorý ma šokoval. Prosím, posúďte sami:

N Á R O D N Á R A D A S L O V E N S K E J R E P U B L I K Y

VII. volebné obdobie

N á v r h

Uznesenie

Národnej rady Slovenskej republiky

z októbra 2018

k pracovnej definícii antisemitizmu vypracovanej Medzinárodnou alianciou pre pripomínanie holokaustu (IHRA) a prijatej jej 31 účastníckymi štátmi (vrátane Slovenskej republiky) dňa 26. mája 2016 v Bukurešti

Národná rada Slovenskej republiky

A. b e r i e n a v e d o m i e

pracovnú definíciu antisemitizmu vypracovanú Medzinárodnou alianciou pre pripomínanie holokaustu (IHRA) a

prijatú jej 31 účastníckymi štátmi (vrátane Slovenskej republiky) dňa 26. mája 2016 v Bukurešti,

uznesenie Európskeho parlamentu z 1. júna 2017 o boji proti antisemitizmu (2017/2692(RSP)), ktoré zdôrazňuje, že nenávistné prejavy a všetky druhy násilia proti európskym židovským občanom sú v rozpore s hodnotami Európskej únie; vyzýva členské štáty a inštitúcie a agentúry EÚ na prevzatie tejto pracovnej definície a jej uplatňovanie s cieľom podporiť súdne orgány a orgány na presadzovanie práva v ich úsilí o účinnejšie a efektívnejšie odhaľovanie a stíhanie páchatel'ov antisemitských útokov,

spoločné stanovisko 26 štátov (vrátane Slovenskej republiky) odsudzujúce rastúcu hrozbu antisemitizmu prednesené na 38. zasadnutí Rady Organizácie Spojených národov pre ľudské práva 2. júla 2018 v Ženeve;

B. vyslovuje súhlas

s pracovnou definíciou antisemitizmu vypracovanou Medzinárodnou alianciou pre pripomínanie holokaustu (IHRA), a to v takomto znení:

„Antisemitizmus je také vnímanie Židov, ktoré sa môže prejaviť ako nenávisť k Židom. Rétorické a fyzické prejavy antisemitizmu sú namierené proti židovským alebo nežidovským jednotlivcom a/alebo ich majetku, proti inštitúciám židovskej komunity a náboženským ustanovizniam.

Terčom takýchto prejavov môže byť tiež Štát Izrael, chápaný ako židovské spoločenstvo. Avšak kritiku Izraela podobnú tej, aká býva vznesená proti akejkoľvek inej krajine, nemožno považovať za antisemitskú. Antisemitizmus často obviňuje Židov z konšpirácie poškodzujúcej ľudstvo a často sa používa na obviňovanie Židov z „toho, prečo veci nefungujú“. Je vyjadrený v hovorenom a písanom prejave, vizuálnych formách a konaní a používa škodlivé stereotypy a negatívne charakterové črty.

Súčasný príklady antisemitizmu vo verejnom živote, médiách, školách, na pracoviskách a v náboženskej sfére, berúc do úvahy celkový kontext, môžu zahŕňať, ale nie sú obmedzené na:

1. vyzývanie, napomáhanie alebo ospravedľňovanie zabíjania alebo ubližovania Židom v mene radikálnej ideológie alebo extrémistického náboženského pohľadu,
2. vytváranie klamlivých, dehumanizujúcich, demonizujúcich alebo stereotypných tvrdení o Židoch ako takých alebo o moci Židov ako kolektívu, akými sú napríklad – najmä, ale nie výlučne – mýtus o svetovom židovskom sprisahaní alebo o Židoch kontrolujúcich médiá, ekonomiku, vládu alebo ďalšie spoločenské inštitúcie,
3. obviňovanie Židov ako ľudu zo zodpovednosti za skutočné alebo vymyslené krivdy spáchané jednou židovskou osobou alebo skupinou, alebo aj za činy spáchané Nežidmi,
4. popieranie faktu, rozsahu, mechanizmov (napr. plynových komôr) alebo úmyslu genocídy Židov v rukách národnosocialistického Nemecka a jeho podporovateľov a komplicov počas druhej svetovej vojny (holokaust),
5. obviňovanie Židov ako ľudu alebo Izraela ako štátu z vymyslenia alebo zveličovania holokaustu,
6. obviňovanie židovských občanov z toho, že sú lojálnejší k Štátu Izrael alebo k údajným prioritám Židov na celom svete než k záujmom ich vlastných krajín,
7. odopieranie práva židovského ľudu na sebaurčenie, napríklad tvrdením, že existencia Štátu Izrael je prejavom rasistického úsilia,
8. uplatňovanie dvojitého štandardu voči židovskému ľudu vyžadovaním správania, ktoré sa neočakáva alebo nevyžaduje od žiadneho iného demokratického štátu,
9. používanie symbolov alebo obrazov spájaných s klasickým antisemitizmom (napr. tvrdenia, že Židia zabili Ježiša alebo že robia rituálne popravy) na charakterizovanie Izraela alebo Izraelčanov,
10. prirovnávanie súčasnej izraelskej politiky k politike nacistov,
11. považovanie Židov za kolektívne zodpovedných za konanie Štátu Izrael.

Antisemitické činy sú trestné činy vtedy, keď ich tak definuje zákon (napr. popieranie holokaustu alebo distribúcia antisemitických materiálov v niektorých krajinách).

Trestné činy sú antisemitské vtedy, keď cieľ útoku – či už ľudia, alebo majetok (ako napríklad budovy, školy, miesta na bohoslužby a cintoríny) – je vybraný preto, že je alebo je vnímaný ako židovský alebo spojený so Židmi.

Antisemitská diskriminácia je odopieranie Židom možností alebo služieb dostupných iným osobám a je nelegálna v mnohých krajinách.“;

C. o d p o r ú ě a

vláde Slovenskej republiky, aby

- vykonala analýzu právneho poriadku Slovenskej republiky a v prípade potreby pripravila legislatívne návrhy príslušných právnych predpisov tak, aby v činnosti a pri rozhodovaní orgánov verejnej moci Slovenskej republiky bola rešpektovaná uvedená definícia,

- aktívne prispievala k zaisteniu bezpečnosti svojich židovských občanov a židovských náboženských, vzdelávacích a kultúrnych priestorov prostredníctvom dôkladnej a štruktúrovanej konzultácie a dialógu so židovskou náboženskou obcou, organizáciami občianskej spoločnosti a príslušnými verejnými inštitúciami bojujúcimi proti všetkým formám diskriminácie,

- sa podieľala na úsilí Národnej rady Slovenskej republiky pri kultivovaní diskusie vo verejnom priestore, ktoré za každých okolností bude odsudzovať antisemitské a nenávistné vyjadrenia i prejavy a bude prinášať racionálne protiargumenty.

Bratislava, september 2018

Odôvodnenie

Od roku 2005 je Slovenská republika účastníckym štátom Medzinárodnej aliancie pre pripomínanie holokaustu, kde je zastúpená na úrovni Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky. Plenárne zhromaždenie uvedenej medzivládnej organizácie združuje 31 štátov, z ktorých 24 sú tiež členskými štátmi Európskej únie. Toto zhromaždenie na svojom zasadnutí dňa 26. mája 2016 v Bukurešti prijalo pracovnú definíciu antisemitizmu, ktorá je súčasťou predkladaného návrhu uznesenia, a následne

vyzvalo svoje účastnícke štáty prihlásiť sa k uvedenej definícii zaužívaným domácim ústavno-právnym spôsobom.

Uvedená definícia bola vypracovaná v spolupráci s Európskym monitorovacím centrom pre rasizmus a xenofóbiu, Agentúrou Európskej únie pre základné práva a jej znenie je v súlade s aktivitami Organizácie pre spoluprácu a bezpečnosť v Európe a jej Úradu pre demokratické inštitúcie a ľudské práva pôsobiť ako vedúci aktér medzinárodného spoločenstva v úsilí vysporiadať sa s problémom antisemitizmu.

Dňa 1. júna 2017 Európsky parlament vo svojom uznesení o boji proti antisemitizmu (2017/2692(RSP)) zdôraznil, že nenávistné prejavy a všetky druhy násilia proti európskym židovským občanom sú v rozpore s hodnotami Európskej únie. Zároveň vyzval členské štáty EÚ a inštitúcie a agentúry EÚ na prevzatie tejto pracovnej definície a jej uplatňovanie s cieľom podporiť súdne orgány a orgány na presadzovanie práva v ich úsilí o účinnejšie a efektívnejšie odhaľovanie a stíhanie páchatel'ov antisemitských útokov.

Do dnešného dňa sa k uvedenej definícii prihlásili z členských štátov EÚ Spojené kráľovstvo Veľkej Británie a Severného Írska (12. decembra 2016), Rakúska republika (25. apríla 2017), Spolková republika Nemecko (20. septembra 2017), Bulharská republika (18. októbra 2017), Litovská republika (24. januára 2018) a Rumunsko (20. júna 2018).

Vyššie uvedené skutočnosti, ktoré vychádzajú z medzinárodných záväzkov Slovenskej republiky, podporujú dlhodobé odhodlanie Slovenskej republiky netolerovať žiadne prejavy antisemitizmu a popieranie holokaustu. Podporujú tiež zámer vlády Slovenskej republiky, ako je definovaný v jej programovom vyhlásení, posilňovať aktivity a inštitucionálne štruktúry zamerané na predchádzanie a elimináciu radikalizácie spoločnosti vo forme extrémizmu, rasizmu, xenofóbie, antisemitizmu a agresívneho nacionalizmu.

Bratislava,september 2018

Predmetný materiál má všetky formálne znaky návrhu zákona alebo uznesenia, predkladaného na prerokovanie v NR SR, avšak pre niektoré formulácie a definície v texte som celý tento "legislatívny materiál" považoval len za nevydarený pokus o žart alebo za

provokáciu anonymného autora a bez váhania som ho odložil na kôpku papiera určenú do zberu.

Zakrátko sa však ukázalo, že to bol principiálny omyl, vyplývajúci z mojej neinformovanosti. Asi o dva-tri dni som sa totiž z necenzurovaných zdrojov dozvedel, že uvedený návrh naozaj predložil na 35. schôdzi NR SR sám jej predseda Andrej Danko a že na tej istej schôdzi predložila ĽSNS obdobný návrh zákona proti prejavom antislovakizmu, ktorý sa čoraz častejšie prejavuje nielen v mienkotvorných cudzineckých médiách na Slovensku, ale aj vo vystúpeniach niektorých “našich” politikov a predstaviteľov. Podľa tejto správy za prijatie návrhu ĽSNS hlasovalo iba šesťnásť poslancov NR SR, proti prijatiu hlasovalo 55 poslancov, zdržalo sa 45 a nehlasovali dvanásť a tým bol návrh ĽSNS definitívne odmietnutý. Predchádzajúci návrh Andreja Danka bol potom stiahnutý z programu schôdze s tým, že NR SR bude o ňom rokovať neskôr a môže byť schválený. Uvedenú informáciu doplnilo neskôr novembrové vydanie jedného slovenského mesačníka tým, že podľa vyhlásenia predsedu slovenského parlamentu Andreja Danka je povinnosťou poslancov NR SR vyriešiť problém s definíciou holokaustu a definíciou antisemitizmu. “Je to aj môj osobný záväzok, ktorý som dal svojmu kolegovi a priateľovi, predsedovi štátu Izraela J. J. Edelsteinovi. ... Slovensko je dlžníkom Izraela. Musí byť príkladom v legislatívnych postupoch pri prijímaní danej normy”, uviedol šéf parlamentu a Slovenskej národnej strany!

Znova som si teda prečítal Dankov návrh a prekvapilo ma, že medzi ním vymenovanými odpornými prejavmi antisemitizmu chýbajú napríklad aj prejavy antimarxizmu či antikomunizmu, hoci je všeobecne známe, že ideologickými strojcami komunizmu boli práve židia Karol Marx a Fridrich Engels a že medzi tými, ktorí ich ideológiu uvádzali do praxe (neraz brutálnymi a krvavými metódami) boli tiež v neprimeranom percentuálnom pomere zastúpení židia.

Na celej záležitosti je šokujúca a v demokratickom štáte neakceptovateľná hlavne skutočnosť, že o takej vážnej záležitosti, prebiehajúcej v parlamente nášho štátu, neinformovali občanov nášho štátu ani verejnoprávne médiá, o cudzineckých mienkotvorných médiách ani nehovoriac! A o prijímaní akejsi medzištátnej pracovnej definície antisemitizmu v máji 2016, či o schválení akéhosi medzištátneho či spoločného stanoviska z júla 2018 oficiálnymi predstaviteľmi Slovenskej republiky, tuším

nevedela ani NR SR, ktorá podľa princípov demokratickej politiky mala také vážne dokumenty nielen vopred prerokovať, ale hádam aj schváliť, čiže ratifikovať.

Hanobenie národa, rasy a náboženstva je hlavnou ideologickou zbraňou všetkých totalitných režimov a hlavne fašizmu vo všetkých jeho podobách. Ak teda nechceme smerovať k fašizmu v akejkol'vek jeho podobe, m u s í m e akémukoľ'vek hanobeniu ktoréhokoľ'vek národa, rasy či náboženstva legislatívne dôsledne zabráňovať. A to platí v prvom rade a predovšetkým o hanobení slovenského národa - principiálna r o v n o s ť medzi občanmi i národmi, rasami a náboženstvami je totiž hlavným atribútom demokracie. Druhým hlavným atribútom demokracie je (akoukoľ'vek cenzúrou neobmedzované) p r á v o občanov na prijímanie a šírenie informácií a vice versa obmedzovanie tohto práva akýmikoľ'vek spôsobmi je druhou hlavnou zbraňou fašizmu v akejkol'vek jeho podobe. S týmito mechanizmami fašizácie štátu máme bohužiaľ celkom nedávne a veľmi neprijemné historické skúsenosti.

Preto celkom logicky a s nádejou očakávame, že skutoční antifašisti na Slovensku teraz bezodkladne vyrukujú do boja za demokraciu a urýchlene zariadia vo verejnoprávnych a hlavných mienkotvorných médiách aspoň dodatočné uverejnenie plného znenia predmetných návrhov Andreja Danka i ĽS NS aj s výsledkami hlasovania o nich v NR SR a to menovite podľa jednotlivých poslancov, aby sme vedeli, kto a kam náš národ a štát s m e r u j e.

Ide totiž zrejme o smerovanie k potláčaniu či nepotláčaniu práv a slobôd iných, ale hlavne nás samých a to je príliš vážna vec na to, aby sme k nej ostali ľahostajní!

Július Handžárik

Zhodou okolností medzičasom aj skupina občanov Izraela vyjadrila k predmetnej veci rovnaký názor v liste adresovanom poslancom NR SR. Vyzvali ich v ňom na zamietnutie tohto návrhu a okrem iného napísali: „Sme skupina izraelských občanov aktívne vystupujúcich proti politike našej vlády, ktorá zahŕňa okupáciu, kolonizáciu a apartheid proti Palestínčanom a Palestínčankám. Niektorí z nás sú potomkami preživších holokaust. Neoblomne zastávame univerzálne zásady rovnosti v ľudských právach a stojíme proti všetkým formám rasizmu, vrátane antisemitizmu.

Vyzývame všetkých členov a členky Národnej rady Slovenskej republiky, ktorí podporujú demokraciu, ľudské práva a slobodu slova, aby zamietli definíciu antisemitizmu, vypracovanú alianciou IHRA spolu s takzvanými príkladmi, ktorý zahŕňa súčasný návrh uznesenia....“

- redakcia-

Slovanská alternatíva

V marcovom čísle časopisu Slovanská vzájomnosť 1/2018 sme priniesli informáciu o činnosti Medzinárodnej slovanskej rady. K závažným dokumentom, ktoré MSR pripravila na diskusiu, patrí aj programový dokument s názvom Slovanská alternatíva, ktorý je formulovaný ako model spoločenského rozvoja. Aj keď nemá definitívnu podobu uverejňujeme ho v skrátenej podobe.

Slovanský svet predstavuje 16 národov, ktoré vyrástli zo spoločného koreňa a tvorí tri mohutné vetvy: východoslovanskú – Bielorusi, Rusi, Ukrajinci, západoslovanskú – Kašubovia, Lužičania, Poliaci, Slováci, Česi, južnoslovanskú – Bulhari, Bosniaci, Macedónci, Srbi, Chorváti, Čiernohorci. Je to jedno z najdlhšie žijúcich megaetník, ktoré sa napriek všetkým vojnám a prevratným osudom, v podmienkach výnimočného oddeľovania a nepredstaviteľných rizík, v osude iných civilizácií a národov nerozplynulo.

Ako svedčí historická skúsenosť, záchrannou a životodarnou ideou slovanských národov bola a je idea slovanskej jednoty. Vždy sa znovu zrodila, keď vzniklo smrteľné nebezpečenstvo pre zachovanie slovanskej civilizácie. Jej zdrojom boli svedectvá o počiatkoch a predkresťanskej histórii slovanských národov: juhoslovanský ilýrizmus, poľský mesianizmus, slovenský panslavizmus, český austroslavizmus a ruské slovanofilstvo zahŕňajúce bieloruských a ukrajinských slovanofilov.

Slovanský svet: jednota a boj protikladov

Zdanlivá identita ruského a slovanského sveta, mentalita jeho cieľov, ciest a úspechov, celá jeho viac ako tisícročná história

jestvovania, vôbec nie je jednoznačná a, ako svedčia fakty, v trvaní celých storočí bola iracionálna.

Najmä niektoré mentálne slovanské črty prekážali vytvoreniu spoločného slovanského štátu. Národy iných civilizácií, zachránených Slovanmi, im za to zaplatili tvrdou, temnou „vd'ačnosťou“. Svojou trpezlivosťou a nekonfliktnosťou dovolili a dovoľujú Slovania predstaviteľom iných civilizácií na našom vlastnom území diktovať ich podmienky a narušovať slovanské štáty zvnútra. Práve tieto sily provokovali a neustále provokujú nezhody medzi Slovanmi. Nepriateľom slovanského sveta sa s pomocou vnútorných disidentov, (medzi ktorými boli i niektorí Slovania) a svetového finančno-oligarchického zákulisia podarilo narušiť a napokon likvidovať prvý pokus o právnické potvrdenie založenia medzinárodnej slovanskej federácie – Radu vzájomnej hospodárskej pomoci a Varšavskú zmluvu. Západné štáty tak urobili „v záujme likvidácie menej civilizovanej Európy a Ruska“ a tým prestali slovanský svet vnímať ako partnera.

Začiatok XXI. storočia nás presvedčil, že naši neprajníci podnikajú čoraz tvrdšie a silnejšie útoky proti Slovanom, pretože práve Slovania sú najväčšou prekážkou na ceste pokorenia svetového spoločenstva, ku ktorému Západ smeruje.

Preto je nevyhnutné:

- zabudnúť na svoju tolerantnosť a obetavosť v cudzom záujme, odmietnuť všetky ospravedlnenia voči tým, ktorí pri každej vhodnej príležitosti boli ochotní bodnúť nás neľútostne do chrbta, bez výnimky odstraňovať z významných funkcií všetkých, ktorí sú prekážkou na našej ceste k jednote,

- podniknúť svetové Slovanstvo k nastoleniu poriadku vo vlastných štátoch v rámci politického sociálno-ekonomického systému, zabezpečujúceho rovnaké práva pre všetkých svojich občanov,

- zmierlivo a dobroprajne odstrániť všetky vzájomné minulé i súčasné urážky a nezhody v rámci hesla: „ **Mier a jednotu Slovanom**“,

- dosiahnuť všeobecné dohody s predstaviteľmi iných civilizácií pod heslom: „ **Cudzej zeme nežiadame, ale svojej nedáme ani piad!**“,

- nedat' právo cudzím miešať sa a akokoľvek ovplyvňovať vnútorné záležitosti slovanských štátov a vyhlasovať pretenzie voči ich územnej celistvosti,

- navrhopvať a kategoricky trvať na rozpustení vojenských blokov a zrušení vojenských základní iných štátov na slovanských územiach.

Vo všetkých našich návrhoch postaviť na prvé miesto obchodno-ekonomickú a kultúrnu spoluprácu, náboženskú znášanlivosť, vylúčenie presadzovania dominancie neslovanských a nekresťanských hodnôt na území slovanských štátov v záujme zachovania slovanskej mravnosti, morálky a duchovnosti pre naše deti a vnukov.

Materiál bol schvaľovaný na zasadnutí Medzinárodnej slovanskej rady 9.júna 2018, ktoré sa konalo v Prahe a posunutý na ďalšiu diskusiu a dopracovanie.

(krátený dokument)

Preklad Dagmara Bollová

KULTÚRA V TOKU ČASU

Na slovíčko Slovania a „Európania“

Stanislav Bajanič

Kto vie, čo by nám J. Kollár, P.J. Šafárik, J. Dobrovský, L. Štúr, ich ruskí súputníci P.I. Koepen, M. Pogodin, O.M. Boďanský, P.I. Preis, I. Zreznevský, poľskí, srbskí, chorvátski, slovenskí, českí slovanofili, a nielen oni, celá plejáda romantizmu, realizmu i povojnových dôb, ba i v r. 1945-1989, ak by sa ocitli v súčasnom slovensko-slovanskom živote, ako prvé pochválili a súčasne aj vytkli? ... Ak by som to mal expresívne prehnať, prosím o kolegiálne porozumenie, možno by mnohých aj školácki vytkli ... Možno, že nie práve nás, ktorí držia v rukách a e-mailoch. Áno, tí odchovanci slovenských a slovanských maturít, ktorí v uhladených oblekoch písali, ak si ešte pamätajú maturitné, možno i diplomové, doktorské práce a zrazu, po 40-50 rokoch života sú im tieto otcovské generácie cudzie, ba až takmer nepriateľské. Aj takýchto zážitkov „otcovraždy“ sme, žiaľ, svedkami.

Komu to prospieva

Komu teda prospieva pocit súdnosti a kde tu aj cudnosti v okamihu, ak sa mu pred očami objaví text, foto, email, link .. prezentujúci niečo slovanské, duchovné, ľudské, národné, všeobecne prospešné ... Kedysi ma poučil bývalý predseda nášho Združenia doc.Jozef Mravík, ktorému na tomto mieste, a nielen tu, patrí hlboká vďaka za založenie, iniciatívu, zmysel, vedenie a podporu aktív ZSV, že v histórii Kirgizka, ak sa nemýlim, na mentálny lynč obyvateľstva, kočovníkov, pastierov, použili metódu tzv. markurta, t.j. obopnutie hlavy ovčou kožou, ktorej chlpy prerástli vlasy a lebku ľudskú a tak anulovali mentálne funkcie, že takto zlynčovaný sluha bol naveky poslušný. Necítite a necítíme sofistickovanú metódu obopnutia veľkého a malého mozgu mnohých mladých ľudí dnes? Stredná a mladá generácia sústredená o.i. v rozličných nadáciách a sektoroch

pomenovaných po Štefánikovi, Masarykovi, Benešovi, Clementisovi, Dubčekovi – a nielen po nich – ktorí od mladých liet sa vyznávali k slovanstvu, k európskej a svetovej vetve svojej existencie, k osobnej slovensko-slovanskej identite ako ochrane a záchrane pred nebezpečenstvom likvidácie národa a národov, ktorým práve pred 1150 rokmi najvyššia svetová autorita sám pápež Hadrián II. povolil v Európe a vo svete štvrtý / hoci je to už známe/ - aj –literárny a výchovno-vzdelávací jazyk sa hrdí týmito menami, čo si títo matadori liberalizmu a bezbrehého globalizmu, „kritici“ preštudovali minimálne z týchto svojich pre nich „získaných tútorov? Kde prejavujú vzťah k ich osobným pravom, odvahe, sile, ochote, nezištnosti ak sa už hrdia týmito menami v nominálnych liberálnych a antislovensko-ruských nadáciách?

Zradcovia nevydržia

A predsa ich dlhodobé, takmer generačné úsilie, bohato fondované padá na psí tridsiatok, ako na odkázaný psí tridsiatok hynú všetci zradcovia od Biblie až po súčasnosť. Ocitáme sa uprostred generácie, ktorá globálne nie je zlá. Výčiny metropoly SR alebo jej satelitov nemožno generalizovať. Tisíce našich pedagógov, literátov, umelcov, inteligencie, milióny jednoduchých spoluobčanov si vytrvalo udržiavajú – aj slovensko-slovanské čítanie. Vidno to najmä v školách, kde dochádza k súboju s časom, kde sa osnovy často priechia realite, veciam verejným, kde sa mnohí pedagógovia radšej uskromnia, utiahnu, ako by mali prehovoriť, presvedčiť. Odvaha povedať deťom slovenskú pravdu veľmi zdražela. Za uplynulých 6 rokov som mal možnosť, vďaka podpore ZSV a NBS, absolvovať stovky odborných, výchovno-vzdelávacích aktivít doma i v slovenskom zahraničí. Skúsenosť mi ukázala, ako sa školská mládež k slovenským i slovanským otázkam stavia. Ako sa americká a anglická presýtenosť tlačí takmer do ich pažeráka a ako si viacerí, aj keď nie všetci, radi odpočujú informácie o dejinách a súčasnosti, ktoré neobsahujú výchovno-vzdelávacie osnovy. Vidím ako si pedagógovia, riaditelia robia poznámky, ako sa ku koncu prezentácie akejkolvek slovensko-slovanskej témy diskutuje. Mládež je nanovo chvalabohu zvedavá, učennivá, má ambície presadiť sa nielen doma, ale i v zahraničí. Je si často vedomá svojej slabosti, vyradenosti, organizovaného tlaku z vonka ... Ako je možné, že štát podporuje návštevy škôl agentom tzv. tretieho sektora, ktorý šíri dezinformácie očierňujúce štát. Kto to kontroluje, kto ich vysiela, kto im to hradí!?!

Ako klamú naše deti

Ako je možné, že náš svet delia na demokratický a nedemokratický a prečo? Prečo je ruský autor, umelec, národný hrdina neprijateľný a študentský americký elév, ktorý skúma, či sa topia arktické ľady, predmetom príkladu svetového génia? Po čom má túžiť mladá slovenská generácia keď jej zamlčujú príklady. Prečo je Štefánik, Cyril a Metod „anachronizmus“ a prečo vulgárna hudobná skupina ignorujúca základné znaky harmónie, môže slobodne devastovať vkus i sluch mladých ľudí?... Najlepšie by to vedeli, ak by im bolo dovolené povedať, pedagógovia ... Kto vie, kedy sa dostanú, aspoň, ktorí si to zaslúžia, k slovu ...

Pripomíname si 25 rokov svojej existencie, teda ZSV. Od r. 1989 pracujú efektívne na národnej roli dedičnej nepretržite viaceré významné subjekty, strany, hnutia ... Za 25 rokov obnovenej SR sa do škôl dostali aktívne zväčša len dva slovensko-slovanské subjekty: Matica slovenská a Združenie slovanskej vzájomnosti. Doma, v slovenských enklávach v Srbsku, Rumunsku, Chorvátsku, Maďarsku, na Ukrajine, v Poľsku... Nie je to veľa, no nie to deklaratívna, seminárna, memorandová prax, je to prax vzdelávacia a informatívna. Vyplýva to aj zo skutočnosti, že slovensko-slovanské umelecké stopy (pomníky, pamätné tabule, výmena literatúry, busty ..) zaznamenávajú od r. 1990 najmä tieto dva, už takmer 25 rokov spolupracujúce subjekty...

Vďaka obetiam

Je neodvratné, že po 25 rokoch entuziazmus, ochota obety a obete klesajú. Neodvratné je aj ochabnutie slovensko-slovanských subjektov následkom neúprosných nežičlivých rokov a krokov slovenskej exekutívy. Tu zlyhávajú aj ľavičiari. Výstupy Združenia slovanskej vzájomnosti za uplynulé roky sú natoľko markantné, že aktívne a aktuálne dopĺňajú MS, SSI Korene, a i. s jedným bonusom: MS a ZSV investovala a investuje do ústavnej zásady, že všetci Slováci vo svete sú súčasťou slovenského a teda aj slovanského národa ... Naša prítomnosť v slovenských konotáciách, zjazdoch, snemoch, grémiách od Ruska až po Česko dáva jasný dôkaz, že povedané slovenskými Maďarmi pred 30 rokmi, SME - Slováci v Maďarsku existujú - že Slovakia, ako integrálna súčasť kontinentu a sveta tiež SME!! ... Sypať si popol na hlavu by bolo neprináležité. Už len preto, že povedané Čechom A. Heydukom S.H. Vajanskému

po r. 1906: „Službe vlasti sa neplatí, preto sú tí druhý bohatí“ ... Naše duchovné, vedecké, národné bohatstvo však už nemôže nikto poprieť.

Združenie slovenskej vzájomnosti uprostred súboja s časom si už nemôže po 25 rokoch dovoliť vydávať tento časopis. Škoda a hanba na štátne dotácie, projektové komisie... . No bola to a aj je naša hrdosť, sebazaprenie. Vďaka šéfredaktorom M. Puchovskému, od r. 2005 J. Handžárikovi a zodpovedným vydavateľom J. Mravíkovi, E. Dürerovej, desiatkám nezištných prispievateľov.

Vráťme sa ale na začiatok tejto úvahy ... Slovanská vzájomnosť nie je vecou straníckej politiky, ale ľudskej a národnej etiky. Ak si niekto zo slovanských politikov tento zákon jasne uvedomuje, sú to opätovne Rusi. ... Rusi majú čo vracať Slovanom v Európe, ale i naopak ... Národnosť a nábožnosť je nehynúca rovnica podobná Pytagorovej vete: Teleso ponorené do kvapaliny, je nadnášané Studená sprcha liberalizácie nezasiahla všetkých a to je – povedané Ráfusom – naša múdrosť: „Pruh poľa preoral a to je jeho múdrosť ...“

... V súboji s časom sme dokázali, jedni do r. 1989, druhí spolu po r. 1989, opodstatnenosť životaschopnosti národa a jeho ducha.

Tomuto zasvätilo svoje poslanie prvé aj ostatné vedenie Združenia slovenskej vzájomnosti. Na tomto mieste patrí moja vďaka všetkým, ktorí prispeli a prispievajú. Súboj s časom sme zvládli.

Veľkomadžarské blúznenie

Vývoj po prevrate roku 1989 priniesol j explozívne oživenie veľkomadžarského šovinizmu a revizionizmu vznikajúcich politických strán maďarskej štatistickej menšiny na Slovensku, prejavujúce sa v ich úsilí o maximálne jazykové izolovanie príslušníkov menšiny od ostatných obyvateľov štátu a v neustálom stupňovaní ich požiadaviek na ďalšie a ďalšie menšinové nadpráva a výsady. Prvým signálom tohto vývoja bolo už prvé Vyhlásenie VPN a MNI zo 6.1.1999, v ktorom títo „demokratickí revolucionári“ arogantným spôsobom a primitívnymi argumentmi odmietli reciprocitu, čiže

r o v n o s ť menšinovej politiky medzi Maďarskom a Slovenskom a teda rovnosť medzi príslušníkmi maďarského a slovenského národa! Po tomto signáli nasledovala dodnes trvajúca ofenzíva veľkomadžarských šovinistov, požadujúcich stále ďalšie a ďalšie „menšinové práva“ čiže neoprávnené nadpráva a výsady pre maďarskú štatistickú menšinu na Slovensku – bez akejkoľvek reciprocitu na maďarskej strane! Iniciátori tejto ofenzívy sa pritom opierajú a spoliehajú na permanentnou propagandou vsugerovaný paranoický syndróm akejsi maďarskej nacionálnej „ukrivdenosti“ a mýticky deformované „dejiny“ maďarského národa.

Na uvedené maďarské agresívne aktivity reagovali v médiách viacerí slovenskí historici a publicisti, medzi nimi aj viackrát ocenený publicista Július Handžárik. Prierez jeho esejí na túto tému od roku 1990 – uverejnených aj neuvverejnených vyšiel nedávno v bratislavskom vydavateľstve Eko–konzult pod titulkom *Veľkomadžarské blúznenie*. Na informovanie našich čitateľov uvádzame recenziu o uvedenej knihe od nášho stáleho spolupracovníka.

- redakcia -

Július Handžárik: Veľkomadžarské blúznenie

Eko – konzult, 2018, 354 str.

Supremácia či reciprocita?

Nestor slovenskej literatúry a publicistiky Július Handžárik vo svojom pozehnanom veku života 88 rokov poskytol slovenskému čitateľovi doma i v slovenskom zahraničí dlho neznámy prehľad „utajovaných dejín“ - veľkomadžarských mýtov - nielen v Maďarsku a na Slovensku, ale i v Európe. O to je predkladané dielo aktuálnejšie, že (ak by vyšlo v maďarčine alebo svetovom jazyku) otvorí čitateľovi oči o neúnavnej maďarskej mytológizácii svojich dejín i súčasnosti na úkor Slovákov, Slovanov a iných národov Európy.

Autor si nenárokujú na vedeckú publikáciu, má ambíciu a to ho cení, populárno-náučnou formou sprístupňovať poznatky zo

slovensko-maďarských vzťahov od počiatku až do dnešných čias, aj keď nie je možné na takom rozsahu priblížiť všetky dokumenty danej témy.

Sústava poznatkov a dokladov sa opiera o dlhý rad vedeckej a odbornej našej i maďarskej literatúry, demokratickú publicistiku a historickú spisbu, pravdivejšie publikovanú najmä po r. 1989 viacerými autormi. Aj keď máme k dispozícii viac publikácií na túto tému, zdá sa, že najucelenejšia dostupná podoba sa ocitá práve na stránkach citovaného diela, ktoré som presvedčený, chce byť vlastne autorovým návodom a upozornením všetkým, ktorým chýbajú elementárne poznatky o reálnej podstate slovensko-maďarských historických i súčasných vzťahov, najmä elévom našich univerzít, „matadorom“ tzv. tretieho sektora, stúpencom šovinistických a antidemokratických koncepcií, účelovým politológom, historiografom i politikom, ktorí sa neraz verejne i publikačne tasia svojou „znalosťou o problému“, nerešpektujúc historické fakty alebo objektívne nazeranie na osobnosti, udalosti a vzťahy našich spoločných i odlišných dejín. Dokumentuje historické etapy od Arpádovcov až po súčasnosť a vyvracia rozličné mytologické klauzuly šovinistických pisáľkov porovnaním ich diel s vedeckou spisbou renomovaných autorov... A nielen ich.

Dielo pozostáva z dvadsiatich šiestich samostatných kapitol s úmyslom demystifikovať dejiny a lži, ba odhaliť záluďné aktivity šovinistických autorov maďarskej účelovej propagandy, napísané s cieľom utajiť skutočné pravdy alebo historické súvislosti pred slovenskou, maďarskou a európskou verejnosťou. Pravda je aj tá, že Slovensko sa stalo od 10.storočia terčom takmer šiestich okupácií historickou maďarskou exekutívou a slovenský juh to pociťuje doposiaľ. K tejto téme máme k dispozícii i viac politických alebo politologických analýz, niektoré tajné, ba dodnes – ešte z minulého režimu (napr. Postavenie národností v ČSSR s osobitým zreteľom na maďarskú národnosť, Bratislava 1985) nepublikované. Ťažko sa už dostať k dielam J. Stanislava, K. Čulena, E. Böhma, D. Rapanta, K.A. Medveckého a i. a takmer 99 percent týchto diel sa ocitá len vo vedeckých knižniciach. Preto je cenné, že od r. 1990 to bola Matica slovenská, SSI Korene, SSS, Eko-konzult a iné vydavateľstvá, ktoré oživujú utajované skutočnosti slovensko-maďarských vzťahov. Zložito sa dostať aj k výrokom tzv. disidentov maďarského pôvodu pred rokom 1989 (M. Duray a i.), ale i maďarských politikov a politológov po roku 1989. O celom rade šovinisticky ladených prác

ani nehovoriac ... (Apropo: Vyššie menovaný nebol prenasledovaný ako disident, ale ako presadzovateľ maďarskej autonómie v ČSSR, čo narážalo na zákonodarstvo o narúšaní celistvosti štátu).

Dnes je jasné, že nie je účelom jatriť spoločné rany, účelom je povedať mladej generácii skutočnú pravdu, predstaviť nové vedecké a odborné výskumy, vysvetliť pravdivo dejinné skutočnosti a nájsť cestu ako opraviť pomýlenosť takmer celej jednej generácie. K objasňovaniu uvedených tém akiste prispel svojím dielom aj Július Handžárik, ktorý si najmä vojnové i povojnové roky odskákal na vlastnej koži. O to má dielo autentickéjšie prvky zažitú priamo in situ, teda v teréne a po boku udalostí a v štúdiu prác, ktoré formovali výchovno-vzdelávacie politické, spoločenské prostredie oboch národov za takmer tisíc rokov. ... Dnes je už doložiteľné, že nielen pred rokom 1989, ale i po ňom, po páde tzv. proletárskeho internacionalizmu, nájdeme v politike sotva pár predstaviteľov maďarskej národnostnej menšiny, ktorí by sa otvorene nevyjadrovali k plánu maďarskej autonómie na Slovensku, čo vysvetľuje nielen zápasy pod rúškom vyššie uvedených subjektov, ale i súčasný neutešený a provokujúci stav viacerých samospráv na slovenskom juhu (o.i. Štúrov pomník v Štúrove). J. Handžárik nemá v úmysle viniť národ. Odhaľuje záľudnosť exekutívy, vedy, inteligencie, prezrádza mýty šírené v školách, v národe, formovanie ich identity i spoločenského vedomia, čo sa odráža na slovensko-maďarských vzťahoch až do dnešných dní Handžárikov národný a životný testament je hodný nielen širokého zreteľa, ale i odbornej a spoločenskej pozornosti Slovákov, Slovanov i demokratov Európy. Nech mu dá Stvoriteľ ešte veľa dobrého zdravia.

Stanislav Bajaník

Pozoruhodná kniha

Nedávno sa aj na slovenskom knižnom trhu objavila ruská kniha, venovaná u nás málo známej problematike vzťahov medzi Nemeckom, Poľskom a Česko-Slovenskom v tridsiatych rokoch minulého storočia.

Ide o knihu **prof. Stanislava Václavoviča Morozova, DrSc., „Varšavská melódia“ pre Moskvu a Prahu:** Dokumenty z osobného archívu J.V. Stalina, služobnej zahraničnej rozvedky Ruskej federácie, II. oddielu Hlavného štábu poľského vojska a iné (roky: 1933-1939). Vydavateľstvo: Moskva, Medzinárodné vzťahy, 2017, 592 s., ISBN 978-7133-1564-1.

Tridsiate roky 20.storočia neprestávajú byť v centre záujmu výskumu historikov, nakoľko sú to roky označované za predvečer II. svetovej vojny. Práve v tomto čase scenár predstavovaný Versaillskou zmluvou nachádza svoje stelesnenie v 19. článku Charty Spoločenstva národov. Tento predpokladal možné zmeny hraníc štátov mierovou cestou. Práve arbitrážou zaväzoval na ich realizáciu Nemecko, Poľsko a Česko-Slovensko.

Januárom 1933 sa začína nové počítanie udalostí, keď sa v Nemecku dostal k moci A. Hitler. Už v marci uzrel svetlo sveta „pakt štyroch“, ktorý uzavreli Anglicko, Francúzsko, Taliansko, a Nemecko. Práve tento orgán bol splnomocnený riešiť veľké množstvo úloh týkajúcich sa „revízií mierových dohovorov v súlade s článkom 19 Charty Spoločenstva národov“.

Maršal Pilsudský, osobne formujúci zahraničnú politiku Poľska, bol zásadne proti revízii poľských hraníc, a tak v priebehu mesiacov marec – máj 1933 prinútil A. Hitlera dodržiavať súčasné existujúce dohovory a fakticky vylúčil možnosť revidovania poľsko-nemeckých hraníc. V priebehu druhej polovice r. 1933 už došlo k vzájomnému porozumeniu a pochopeniu tak, že 26. januára 1933 bola podpísaná poľsko-nemecká deklarácia: „**Deklarácia o mierovom riešení sporných otázok za nepoužitia sily.**“ Porozumenie presiahlo rámec bežných vzťahov, dôsledkom čoho bola 25. februára uzavretá **tajná poľsko-nemecká zmluva**, o spôsobe výmeny osobnej korešpondencie medzi Hitlerom a Pilsudským. Poľský diktátor, majúci vedomosti o zákulisných peňažných tokoch do fašistického Nemecka a využívajúc nimi Nemecko v úlohe „kontinentálneho meča“ proti ZSSR, pripojil Poľsko k nemeckému „Drang nach Osten“ proti ZSSR. Tým sa stal úzkym spojencom Hitlera na základe tajnej zmluvy, ktorá by umožňovala nemeckým vojskám prechod cez poľské územie východným a severovýchodným smerom. Práve málo známa stránka poľsko-nemeckého zblíženia má svoje miesto v priebehu rokov 1934-1935, kedy sa plánovala tiež aj aktívna účasť Japonska, s ktorým sa taktiež rávalo, že napadne ZSSR. Uvedeným

historickým udalostiam je venovaná kniha Stanislava Václavoviča Morozova.

Prvá časť knihy pozostáva z dokumentov tzv. „osobného archívu J.V. Stalina“ uložených v Ruskom štátnom archíve sociálnopolitických vied (RGACPI). Sú to predovšetkým zistenia sovietskej rozviedky, odhaľujúce tajné kroky a plány hitlerovcov, pilsudčikov a samurajov spustiť agresiu proti ZSSR približne v druhej polovici r. 1935.

V druhej a tretej časti sú sústredené dokumenty druhého oddielu Hlavného štábu poľského vojska. Sú to trofejný dokumenty získané v Berlíne po víťaznej vojne, privezené do Moskvy a uložené v Ruskom štátnom vojenskom archíve, ktoré z poľštiny preložil autor knihy. Tieto dokumenty medzi iným, obsahujú tajné stránky „malej vojny“, t.j. mechanizmus dovoľujúci vtedajšiemu politickému vedeniu Poľska zavdať príčinu na vyvolanie vojny so susednými štátmi vrátane ZSSR a Česko-Slovenska.

V prílohe knihy je súbor dokumentov o následkoch takejto politiky, vrátane premiestnenia poľského obyvateľstva zo západných hraníc hlbšie do ZSSR uprostred 30.rokov 20.storočia.

Publikované dokumenty sú priamym výsledkom tzv. „archívnej revolúcie“ 90.rokov 20.storočia, kedy sa po rozpade ZSSR stali historikom prístupné i niektoré predtým utajené archívne písomnosti vrátane špeciálneho archívu MVD ZSSR. Boli nájdené aj dokumenty II. Oddielu Hlavného štábu poľského vojska (rozviedka a kontrarozviedka) z 30.rokov minulého storočia. Odôvodnene môžeme predpokladať, že publikácia vyvolá záujem politických a štátnych činiteľov, diplomatov, ale taktiež môže mať zaslúžene antologický význam pre študentov vysokých škôl, takže sa hľadá vydavateľ, aby mohla byť kniha čo najskôr vydaná aj v slovenčine.

JUDr. Jozef Dieneš, CSc.

Poznámky recenzenta z rozhovoru s autorom knihy, ruským historikom profesorom Stanislavom Václavovičom Morozovom, doktorom historických vied:

Medzi nájdenými dokumentmi z rokov 1933 až 1939 sú aj také, ktoré sa viažu k záberu Tešínska po Mnichovskej dohode. Územie s veľkým priemyselným potenciálom pripadlo Poľsku. Z dokumentov

vyplýva, že poľské špeciálne služby na území ČSR pripravovali diverzantov z poľskej národnostnej menšiny, a to malo viesť k umelo vyprovokovaným sabotážnym akciám s cieľom iniciovať akési „povstanie poľského obyvateľstva“ na českom a moravskom území. Takéto konania sa objavovali aj na území Slovenska.

Maršal Jozef Pilsudský, poľský diktátor, bol sledovaný sovietskym agentom. Z toho okruhu pochádzajú aj informácie, že v priebehu jesene 1934 a jari 1935 Poľsko spolu s fašistickým Nemeckom a Japonskom pripravovali skutočne útok na Sovietsky zväz. Prečo k útoku nedošlo, autor odôvodňuje na základe archívnych dokumentov. Útočníci vyvíjali snahu zapojiť do útoku aj Francúzsko. Text tajnej poľsko-nemeckej dohody bol špeciálnymi kanálmi prevezený do Francúzska a zverejnený v provinčných novinách Bourbonniský republikán 18.apríla 1935. Sovietska tlač ho prevzala a publikovala 20.apríla (v deň Hitlerových narodenín). Pristúpením k tejto dohode by Francúzsko hlboko kleslo v hierarchii európskych mocností. V dôsledku toho 2.mája 1935 Francúzsko uzatvára zmluvu nie s Hitlerom, ale so ZSSR. 16. mája 1935 prichádza do Moskvy Eduard Beneš a v nadväznosti na sovietsko-francúzsku zmluvu podpisuje zmluvu o vzájomnej pomoci ZSSR a Československa.

Pilsudský sníval a robil reálne kroky na vytvorenie „veľkého Poľska“. Nemecko ešte v roku 1935 bolo slabé na útok, ale slabý bol aj ZSSR. Je zrejmé, že ZSSR robil všetko pre oddialenie vstupu do II. svetovej vojny. V knihe zhromaždené dokumenty vrhajú nové svetlo na sovietsko-nemeckú zmluvu o neútočení z augusta 1939 a jej dodatky určite aj na dianie v strednej Európe, vrátane okliešťovania ČSR, vytvorenia Protektorátu Čechy a Morava a prvej SR. V knihe uvedené údaje dopĺňam s tým, že autor tohto roku pracoval na výskume archívnych dokumentov v Košiciach a v Prahe. Jeho záujem o dianie v tomto období pokračuje a zrejme, i keď okrajovo, sa dozvieme viac o poľsko-maďarskom zblížovaní a lepšie pochopíme našich susedov a ich snahy získať južné územie Slovenska, či o projekte troch morí severného suseda. Prínosným by preto bolo skoré vydanie knihy v slovenskom jazyku.

Neodškriepiteľnými agresormi dvoch svetových vojen sú Nemci. Aj Poľsko malo svoje plány ako kompenzovať tri delenia Poľska. Aj Poľsko sa mohlo stať agresorom druhej svetovej vojny v roku 1935. V chode historických udalostí sa nakoniec Poľsko stalo obeťou

nemeckej agresie. Je možné aj ľahšie pochopenie zložitosti poľsko-ruských vzťahov.

Na záver rozhovoru profesor Morozov uviedol zaujímavú repliku, písomne podchytenú z diskusie Stalina a britského ministra Anthonyho Edena počas jeho návštevy v Moskve na jar 1935. Britský politik sa pozrel na mapu ZSSR, ktorá visela v Stalinovej pracovni a povedal: Rusko je veľká krajina. Stalin: Veľká krajina, veľké problémy. Eden: Anglicko je len malý ostrov. Stalin: Malý ostrov, ale od neho veľa záleží. Keby tento malý ostrov povedal Hitlerovi: Nedám ti peniaze, nedám ti železnú rudu, nedám ti zbrane ..., tak by bol mier zabezpečený. Eden mlčal. Takto dal Stalinovi najavo, že vie o pripravovanom vojenskom konflikte proti ZSSR.

Bibiana v Srbsku

Už po desiaty rok sa BIBIANA vybrala navštíviť našich krajanov v Srbsku. Pri tomto nám veľmi pomáhajú dvaja Paľovia. Jeden sa volá Babka, majiteľ rovnomennej galérie v Kovačici a druhým je Baláž, predseda Memoriálneho strediska Janka Bulíka v Kovačici. Počas každej návštevy sa stretáme so žiakmi a učiteľmi príslušnej školy. Neprichádzame však s prázdnyimi rukami, rozprávame im o BIBIANE a našej činnosti, prezentujeme výstavu ilustrácií a na záver návštevy obdarujeme všetkých prítomných malými darčekom. Po našom odchode pribudne do každej školskej knižnice niekoľko desiatok nových kníh ako dar od našich vydavateľov (Buvik, Ikar, Mladé letá, Slovart, Perfekt a iní).

Od roku 2016 beží aj akcia Bola raz jedna Bibiana. Tu majú deti možnosť kresliť obrázky na tému Čo si predstavujete pod pojmom Slovensko. Päť najlepších ilustrácií vyberie porota – všetky deti, ktoré sa aktívne zúčastnia na slávnej detskej svadbe v Kovačici. Mimochodom, túto nádhernú akciu mali možnosť vidieť diváci v Bratislave na Hviezdoslavovom námestí. Autori ilustrácií vybratí porotou dostali od nás tablet.

Tento rok sme navštívili školy v Selenči a Lalite. Záver našej misie bol v Kovačici. Tu sme slávnostne odovzdali pani Svetlane Zolňanovej, koordinátorke pre vzdelávanie Slovenskej národnej rady, knižku vydavateľstva Buvik s názvom Chlapček z hrášku, aby ju

odovzdala každému prváčikovi základnej školy s vyučovacím jazykom slovenským (ich počet je tento rok 310). Zaujímavosťou tejto knižky je skutočnosť, že ilustrácie k nej pochádzajú od najmladšieho maliara zo slovenskej komunity inšitných umelcov v Srbsku Miroslava Hraška. Na slávnostnom odovzdaní sa zúčastnili poprední predstavitelia okresu Kovačica na čele s Marinou Melichovou, zástupcovia mesta Kovačica a iných slovenských obcí, ako aj zástupca nášho veľvyslanectva v Belehrade Igor Vencel. Verím, že sme týmto založili peknú tradíciu aby aj v budúcnosti mal každý prváčik v Srbsku „svoju prvú knihu“.

Peter Tvrdoň, riaditeľ Bibiany

In: LT 31-32/2018

Ojedinelý zážitok

V rámci Bratislavských hudobných slávností vystúpil dňa 8. októbra 2018 v Koncertnej sieni Slovenskej filharmónie **Štátny akademický spevácky zbor Capella z Petrohradu pod vedením dirigenta Vladislava Černušenka.**

Štátny akademický spevácky zbor Capella z Petrohradu začal písať svoje dejiny v roku 1479, keď sa na príkaz princa Ivana III Veľkého sformoval zbor cárskych diakonov v Moskve. Stal sa prvým profesionálnym zborom v Rusku a kolískou ruského zborového umenia. V roku 1703 bol zbor presunutý do Petrohradu - nového hlavného mesta Ruskej ríše Petrom Veľkým. Odvtedy pôsobí v tomto meste. Na umeleckom profilovaní telesa sa podieľali vynikajúci hudobníci: Poltoratsky, Berezovsky, Bortniansky, Glinka, Lvov, Lomakin, Balakirev, Švešnikov, Dmitrievsky, Anisimov, Kudriavtseva, Kozlov a Černušenko. Prominentní umelci ako Aleksandrov, Dranichnikov, Fliarkovskij, Dmitrijev, Jurlov, Kitajenko, Atlantov a ďalší nadobudli hudobné vzdelanie v zborovej škole petrohradskej Capelly.

Posledných dvadsať rokov zaznamenáva spevácky zbor Capella vzostup interpretačného majstrovstva a nárast počtu koncertov. V roku 1974 sa umeleckým riaditeľom a hlavným dirigentom zboru stal Vladislav Černušenko. Bývalý absolvent zborovej školy sa ako profesionál svetového formátu zaslúžil o pozdvihnutie telesa na novú

úroveň. Do repertoáru prinavrátil najcennejšiu vrstvu ruskej hudobnej kultúry – ruskú duchovnú hudbu. V podaní telesa je tak opäť možné vypočuť si Čajkovského Liturgiu svätého Jána Zlatoústeho a Nešpory, kompozície Berezovského, Bortnianskeho, Archangelského, Česnokova, či liturgické zborové žalmy z 15. až 17. storočia. Krásu a bohatstvo ruskej speváckej kultúry dokumentujú koncertné skladby zo 17. a 18. storočia, cirkevné spevy z čias Petra Veľkého, zborové úpravy ruských ľudových piesní.

Vladislav Černušenko, nositeľ čestného titulu národný umelec ZSSR a laureát viacerých vyznamenaní, nadobudol základné hudobné vzdelanie v zborovej škole Capelly. Jedným z jeho učiteľov bol vynikajúci zborový dirigent Pallady Bogdanov.

Vystúpenie speváckeho zboru petrohradskej Capelly v Bratislave malo dve programovo odlišné časti. V prvej časti predniesol zbor pravoslávne sakrálne skladby od známych skladateľov: Dmitrij Bortniansky (1751-1825) Zborový koncert č. 3 a Ó Pane, skrz tvoju silu raduje sa cár; Alexander Archangelskij (1846-1924) Pane, vyslyš moju modlitbu; Georgij Sviridov (1915-1998) Pane, zachráň zbožného ... Svätý Bože, Sláva a Aleluja; Pavel Česnokov (1877 – 1944) Spas, ó Bože, tvoj ľud, Kiež by som mohol vylepiť svoju modlitbu; Alexnader Kosolapov (1943) Drahý Pane, daj silu svätej pravoslávnej cirkvi; Zoran Mulić (1954) Je dôstojné; Pavel Česnokov Boh je s nami. Druhá časť bratislavského vystúpenia Capelly bola venovaná ruským ľudovým piesňam v úpravách pre zmiešaný zbor: Či ja pôjdem, či ja odídem (upr. Grečaninov), Cestička (upr. A. Svešnikov), Hej, uchnem, pieseň volžských Burlakov (upr. O. Kolokovskij), Suita z ruských ľudových piesní (upr. M. Klimov), Dvanásť lúpežníkov (upr. V. Bulin), Korobejniki, pieseň kočovných trhovníkov (upr. F. Kozlov), Ako mám žiť a trúchliť samotná (upr. I. Poltavcev), Večerné zvonenie (upr. A. Novikov), Nad poliami (upr. V. Bulin).

Vystúpenie speváckeho zboru Capella v Koncertnej sieni Slovenskej filharmónie, obsadenej do posledného miestečka, bolo obecenstvom prijímané so spontánnym obdivom a nadšením, prejavovým hlavne mohutným skandovaným potleskom po každej skladbe.

-jh-

Dve knihy hodné osobitného zreteľa

V dnešných časoch protiruskej hystérie a trumpovských sankcií sa na slovenskom knižnom trhu objavili pozoruhodné diela.

Prvým je **knih rozhovorov slovenského režiséra Karola Lovaša s Alojzom Lorencom: Je štátny prevrat, na víkend domov neprídem ...** . Vydalo ju Vydavateľstvo Spolku slovenských spisovateľov a čitateľ sa z nej dozvie pravdu nielen o zákulisí „nežnej revolúcie“ v Česko-Slovensku, ale aj o viacerých osobách z čs. politiky a o veľmi pozoruhodných názoroch interviuovaného na zásadné problémy súčasnosti i budúcnosti.

Druhou je kniha známeho ruského filmového herca a režiséra **Nikitu Michalkova: Vyháňač besov. Rusko medzi minulosťou a budúcnosťou.**

Vzdelaný a mimoriadne rozhladený autor podáva v knihe širokospektrálny prehľad o prevrate v Rusku, ktorý nazývame demokratickou revolúciou a o súčasných silách a živloch, ktoré formujú, alebo aspoň chcú formovať, obraz a podobu poprevratového i súčasného „putinovského“ Ruska. Slovenský čitateľ diela je šokovaný podobnosťou až autochtónnosťou živlov s podobnými živlami u nás, ktoré sa usilujú ruskú spoločnosť a demokratické Rusko rozkladať na amorfné územie s rovnako amorfným obyvateľstvom.

- redakcia -

ZAVIJALO NÁS

Americké vojská v Poľsku (List adresovaný Kongresu USA)

V októbri t.r. sme obdržali list, ktorým Poľský slovanský výbor protestuje v Kongrese Spojených štátov amerických proti budovaniu vojenských základní USA v Poľsku. Uverejňujeme ho v plnom znení v preklade Dr. D. Bollovej.

Poľský slovanský výbor – reprezentujúci národný okruh Poliakov, vyvíjajúci činnosť v záujme zväzu Slovanských národov a štátov, obracia sa ku Kongresu USA s návrhom prehodnotiť účelovosť rotačnej a trvalej prítomnosti amerických vojsk v Poľsku.

Pri prehodnotení tohto problému je potrebné posúdiť, záujmom koho zodpovedá rotačná alebo trvalá prítomnosť vojsk USA v Poľsku.

Pre nás je očividné, že akákoľvek prítomnosť vojsk USA v Poľsku nezodpovedá záujmom poľského národa a štátu. Poľsko a Poľská armáda nepotrebujú dodatočnú zahraničnú armádu pre svoju ochranu, pretože nepociťujú vojenské ohrozenie. Odvolávanie sa na hrozbu zo strany Ruska – to je lož. Rusko je zodpovedná demokratická svetová veľmoc, konajúca v rámci OSN, vytvárajúca koncepciu mnohopolárneho sveta suverénnych národných štátov, schopných samostatnej mierovej spolupráce. Vládne kruhy USA veľmi dobre vedia, že Rusko neohrozuje Poľsko vojensky ani žiadnym iným spôsobom. Propagandistický mýtus o ohrozovaní Poľska zo strany Ruska je nečestnou metódou presvedčovania Poliakov o akoby nevyhnutnej prítomnosti vojsk USA v Poľsku pre jeho bezpečnosť a obranu.

Nehľadiac na silnú propagandu o ruskej hrozbe prítomnosť vojsk USA na území Poľska prijímajú Poliaci nie ako ochranu, ale ako závislosť a ohrozenie Poľska, ako obmedzenie suverenity Poľska, ako izoláciu Poľska od slovanských štátov, ako vytváranie konfliktu Poľska s Ruskom a nemožnosť vzniku výhodného poľsko-ruského zväzu, ako vnucovanie neprijateľnej koncepcie prípravy k poľsko-americkej ozbrojenej operácii proti Rusku.

Prítomnosť vojsk USA na území Poľska:

-zhoršuje obraz Poľska vo svete a predstavuje ho ako nesuverénny štát-satelit podriadený USA, čo komplikuje jeho spoluprácu s mnohými štátmi,

-zhoršuje rusko-americké vzťahy, ktoré sa z dobrovoľných a bezpečných menia na vynucujúce a nepriateľské,

-zhoršuje vzťah Poliakov k USA, ktoré chápu Poľsko nie ako suverénny štát dôstojný úcty, ale ako podriadený nástroj americkej vojenskej politiky.

Pre nás je tiež absolútne zrejmé, že akákoľvek prítomnosť vojsk USA v Poľsku nezodpovedá ani záujmom USA.

Zvýšenie aj tak obrovského počtu amerických vojenských základní vo svete o ďalšiu základňu v Poľsku poškodzuje imidž USA, ktoré sú prijímané ako štát, usilujúci sa o svetovú vojenskú nadvládu, ohrozujúcu spoločnú mierovú existenciu.

Prítomnosť amerických vojsk v Poľsku pri ruských hraniciach ohrozuje Rusko a stupňuje konflikt USA a Ruska. Komplikuje a zhoršuje rusko-americké vzťahy, ktoré majú rozhodujúci vplyv na medzinárodnú situáciu. USA v mene vlastných záujmov, s pocitom výlučnej zodpovednosti za osudy sveta musia odmietnuť cudziu vojenskú prítomnosť v Poľsku a usilovať sa o čo možno najlepšie vzťahy s Ruskom, ktoré sú rozhodujúce pre svetovú bezpečnosť.

Kongres USA posudzujúc účelnosť prítomnosti vojsk USA v Poľsku, musí brať do úvahy očividný fakt, že poľská vláda, nedôstojne sa dožadujúca záškodnickej americkej vojenskej prítomnosti v Poľsku, zaťahuje USA do konfliktu s Ruskom, neprijateľného pre celý svet.

Kongres USA pri hodnotení tohto vážneho problému musí mať na zreteli obrovský patriotizmus a česť Poliakov, ktorí nikdy neprijmú v Poľsku zahraničnú armádu, siahajúcu na slobodu a suverenitu vlasti.

V mene záujmov Poľska a USA, v mene záujmov Európy a sveta, v mene mierovej medzinárodnej spolupráce vyzývame Kongres USA, aby odmietol rozhodnutie o rotačnej a trvalej prítomnosti amerických vojsk i iných vojsk NATO na území Poľska !

Boleslav Tejkovský

predseda Poľského slovanského výboru so sídlom vo
Varšave,

podpredseda Medzinárodnej slovanskej rady so
sídlom v Moskve

Stanovisko Poľského slovanského výboru doplníme tristným komentárom k predmetnému problému od **Štefana Nižňanského**, ktorému dal autor titulok:

NEPOUČITELNÍ?

Božechráň miešať sa do cudzích záležitostí... No takmer som sa vydesil, keď som v ktorýchsi večerných správach RTVS započul vyjadrenie poľského premiéra Mateusza Morawieckiego na septembrovom samite iniciatívy Trojmoria v Rumunsku : „Poľsko chce, aby Spojené štáty americké mali kľúčovú rolu vo východnej Európe“. Isto nie som jediný, koho takéto vrúčne pozvanie šokovalo! Nie je nijakým tajomstvom, že náš severný sused už dlhodobo túži dokonca po stálej americkej prítomnosti v krajine. Podľa dostupných informácií je Poľsko pripravené na to investovať 1,5 až 2 miliardy dolárov. Stála základňa americkej tankovej divízie by im vraj garantovala bezpečnosť a dostatočné „odstrašenie Ruska.“ Z histórie by sme sa mali poučiť. Henry Ford k tomu poznamenal, že „Keď chcete poznať pravdivú históriu, poznajte to, čo píše porazení.“ Viac sa mi však páči myšlienka karikaturistu Vlada Javorského, že: „História nás učí, kde sme robili chyby. Bolo by oveľa múdrejšie, keby nás učila, aké chyby nemáme robiť v budúcnosti.“ Nie je to tak dávno, čo všetky médiá u nás (a mnohé aj

vo svete) omieľali spomienky a historické súvislosti výročia augustovej invázie vojsk Varšavskej zmluvy do Československa v roku 1968 a opäť pritom nezabudli odsúdiť a ostrakizovať autorov tzv. pozývacieho listu Brežnevovi. Šéf poľskej vlády dnes koná transparentne, verejne a nahlas v duchu hesla: „Ak chceš mier, pripravuj sa na vojnu“. Neraz sme sa presvedčili, že ak dvaja robia to isté, nie je to to isté. A ktovie, či až raz budú Amíci po dvoch dekádach opúšťať krajinu chránenú krídlami bieleho orla so zlatou korunou, nestane sa ten dátum novým štátnym sviatkom Poľskej republiky?

Nad Kaspickým morom je už asi jasno...

Peter Juza

Ak by fungovala akási hitparáda udalostí, ktoré ovplyvnia geopolitiku sveta, tak určite závery summitu, ktorý sa konal v kazašskom pobrežnom prístavnom meste Aktau v polovici augusta 2018, by sa pohybovali v top pozíciách.

V nedeľu 12. augusta 2018 prezidenti piatich nezávislých štátov, ktoré hraničia s Kaspickým morom – Azerbajdžanu, Iránu, Kazachstanu, Ruskej federácie a Turkmenistanu – po dlhoročných prípravách podpísali historický a zásadný dokument, ktorý určil aj bez domnelého majiteľa sveta nové pravidlá hry v dôležitom energeticko-surovinovom regióne: Konvenciu o štatúte Kaspického mora (Конвенция о статусе Каспийского моря)[1].

Summit sa nekonal v hlavnom meste Kazachstanu v Astane, ale symbolicky v prístavnom meste Aktau (Ақтау), ktoré bude v budúcnosti zohrávať výraznú logistickú úlohu v rámci prepravy tovaru z Číny do Európy cez Kaspické more. Text sa končil poznámkou, že: „... ľudia majú strach z toho, čomu nerozumejú...“ Tí, ktorí pripravovali tento historický dokument, veciam dlhé roky rozumeli...

O predchádzajúcich summitoch

Prvý summit na úrovni prezidentov sa konal v dňoch 23. – 24. apríla 2002 (teda viac ako desať rokov po ukončení existencie ZSSR)

v hlavnom meste Turkmenistanu v Ašchabade a de facto začal tradíciu stretnutí prezidentov prikaspických štátov. Na tomto „úvodnom“ stretnutí sa prezidenti pokúsili ani nie riešiť, ale najskôr zdefinovať problémy spojené s využívaním mora-nemora a vyšpecifikovať množinu prístupov, ako k jednotlivým témam pristupovať. Samozrejme, hlavnou témou bola otázka štatútu Kaspického mora.

Podľa výsledkov druhého summitu, ktorý sa konal 16. októbra 2007 v Teheráne, predstavitelia Azerbajdžanu, Iránu, Kazachstanu, Ruskej federácie a Turkmenistanu podpísali Deklaráciu summitu prikaspických štátov (Декларация саммита прикаспийских государств)[2]. Dokument na politickej úrovni fixoval základné dohody týkajúce sa právneho štatútu Kaspiku, otázok bezpečnosti a stability v regióne a taktiež, čo je dôležité, pozície prikaspických štátov v samostatných aspektoch medzinárodných vzťahov.

Počas tretieho kaspického summitu, ktorý sa konal 18. novembra 2010 v azerbajdžanskom Baku, podpísali spoločné vyhlásenie prezidentov a Dohodu o spolupráci v sfére bezpečnosti na Kaspickom mori (Соглашение о сотрудничестве в сфере безопасности на Каспийском море)[3]. V tejto dohode, ktorá je silným rámcovým dokumentom, došlo k doformulovaniu pravidiel vzájomnej spolupráce a koordinácie prikaspických štátov v sfére bezpečnosti a boja proti protiprávnemu konaniu. V spoločnom vyhlásení lídri „kaspickej päťky“ znovu potvrdili svoje politické pozície, tak ako boli formulované v deklarácii druhého summitu a potrebu pracovať nad právnym štatútom Kaspiku. Zásadná na tomto summite bola principiálna dohoda o šírke národných zón, v rámci ktorých sa pod suverenitu pobrežného štátu dostala aj vodná plocha, teda jej zodpovedajúca časť. Skoro dvadsať rokov bola táto téma počas rozhovorov prikaspických štátov nosnou. Súčasťou záverov tohto summitu bolo aj spoločné rozhodnutie o uvalení moratória na priemyselný výlov jesterovitých rýb v Kaspickom mori.

V ruskom meste, ktoré leží v delte rieky Volga a na pobreží Kaspického mora, v Astracháni (Астрахань), sa 29. septembra 2014 konal štvrtý kaspický summit. Rozhodujúcim výsledkom bolo prijatie Vyhlásenia prezidentov Azerbajdžanskej republiky, Iránskej islamskej republiky, Kazašskej republiky, Ruskej federácie a Turkmenistanu (Заявление президентов Азербайджанской

Республики, Исламской Республики Иран, Республики Казахстан, Российской Федерации и Туркменистана) [4].

Prezidenti sa dohodli na princípoch spolupráce v Kaspiku, ktoré budú inkorporované do návrhu Konvencie o právnom štatúte Kaspického mora, ktorý mal byť prijatý počas piateho summitu – tentoraz na území Kazachstanu.

Krátka a dlhá história

História riešenia otázky právneho štatútu Kaspického mora sa nezužuje „len“ na päť prezidentských summitov.

V rokoch 1992 – 1996 sa uskutočnilo päť stretnutí námestníkov ministrov zahraničných vecí piatich prikaspických štátov, tri expertné podujatia a množstvo bilaterálnych a trilaterálnych stretnutí, na ktorých zainteresované prikaspické štáty detailne posudzovali špecifické otázky spojené s Kaspickým morom.

Samozrejme, že sa stretávali aj ministri zahraničných vecí. Na stretnutí v októbri 1996 (v Ašhabade) bola vytvorená pracovná skupina (na úrovni námestníkov ministrov zahraničných vecí) na vypracovanie Konvencie o právnom štatúte Kaspického mora (Конвенция о правовом статусе Каспийского моря).

V predvečer piateho summitu sa 11. augusta 2018 v Aktau uskutočnilo stretnutie ministrov zahraničných vecí prikaspických štátov. Minister zahraničných vecí Kazachstanu Kajrat Abdrachmanov – ako hosťiteľ – mohol na záverečnej tlačovej konferencii konštatovať: „... dnes sme mohli, vďaka postupnej snahe o kompromis a hľadania vzájomne prijateľných rozhodnutí, prísť ku konsenzu vo všetkých otázkach týkajúcich sa našich vzťahov v Kaspickom mori. Svedectvom toho je, že dávame na podpis našim prezidentom návrh Konvencie o právnom štatúte Kaspického mora...“

Aktau – pravidlá sú stanovené

Treba zdôrazniť, že summit v Aktau sa dopracoval k svojim záverom na základe konsenzu všetkých (teda nie summit niektorých, ako je to v rámci EÚ štandardom...) a základom je fakt, že Konvencia... o Kaspickom mori, mori-nemori, jazere-nejazere, garantuje, že Kaspické more tak nie je korzom a budú tam platiť štyri zásadné a konsenzom dohodnuté pravidlá:

Konvencia... – presne reglementuje otázky rozhraničenia zón, režim navigácie a výlovu rýb;

Konvencia... – fixuje princípy vojensko-politickej spolupráce prikaspických štátov;

Konvencia... – garantuje využívanie Kaspického mora výlučne na mierové ciele;

Konvencia... – nepripúšťa na vodnej hladine prítomnosť cudzích lodí ozbrojených síl (neprikaspických) štátov.

Okrem spomenutej a zásadnej Konvencie..., na summite prezidenti podpísali ešte nasledujúce právne dokumenty:

Dohodu medzi vládami prikaspických štátov o spolupráci v oblasti dopravy;

Dohodu medzi vládami prikaspických štátov o obchodno-ekonomickej spolupráci;

Dohodu o odvrátení incidentov na Kaspickom mori;

Protokol o spolupráci v oblasti boja proti terorizmu na Kaspickom mori (príloha k Dohode o spolupráci v sfére bezpečnosti na Kaspickom mori z 18. novembra 2010);

Protokol o spolupráci a vzájomnej koordinácii pohraničných štruktúr na Kaspickom mori (príloha k Dohode o spolupráci v sfére bezpečnosti na Kaspickom mori z 18. novembra 2010).

Na záver

Je na mieste otázka, prečo dozrel čas k podpisu Konvencie... práve v auguste 2018. Asi o tom rozhodli dva faktory: konečne sa optimalizujú prognózy zásob ropy a plynu v šelfe Kaspického mora a svetové ceny sú také, aké sú. Inak ešte v roku 2008 autor tohto textu upozorňoval na túto nepríjemnú kombináciu na stránkach Pravdy v článku: Kaspická ropa nie je bezpečný prameň[5].

No a druhým faktorom je kombinácia potreby reálneho naplnenia projektu Hodvábnej cesty (tranzit tovaru z Číny do Európy) v kontrapunkte s rozhodnutiami publikovanými niekde na Twitteri.... Ostatné momenty sú dôležité, ale nie fundamentálne.

Inak dokument podpísaný v Aktau sa výrazne dotkne aj ďalších dvoch postsovietskych subjektov, ktoré síce nie sú pobrežnými

štátmi Kaspického mora, ale s regiónom sú spojené pupočnou šnúrou: Arménska (ústupky Azerbajdžanu, ale výhody plynúce z členstva v Eurázijskej ekonomickej únii) a Gruzínska (neprítomnosť cudzej vojenskej sily v regióne), ktoré sa obe dusia vo vlastnej vnútro politickej šťave a tiež postojov Číny (právne garancie tranzitu tovarov a nákupu surovín, o garancii investícií do energetického sektoru Kazachstanu nehovoriac) voči Strednej Ázii.

Určite je ešte predčasné hodnotiť ako bude konvencia fungovať, ale v expertnej sfére existuje zhoda v tom, že ide o „mimoriadne unikátny dokument“.

Po ukončení existencie ZSSR, keď sa v regióne Kaspického mora objavili nové subjekty medzinárodného práva – Azerbajdžan, Kazachstan a Turkmenistan – sa stala otázka optimalizácie štatútu a vzťahov v Kaspickom mori faktom.

Preto je podpis lídrov – prezidentov – piatich suverénnych prikaspických štátov – Azerbajdžanu, Iránu, Kazachstanu, Ruskej federácie a Turkmenistanu – pod dokumentom, ktorý vytvára de facto hybrid (niečo medzi morským delením, vymedzením šelfu, slobodnou ekonomickou zónou, zónou voľného rybolovu...) potrebný (z pohľadu modernej histórie) vnímať ako historický fakt.

Tak ako je fakt, že si prikaspické štáty nedali (a zrejme už nikdy nedajú) kaŕať do svojej kaspickej politiky od žiadneho morálne zlomeného „garanta“, či „garantov“ a dokázali, že môžu robiť vlastnú – a najmä rozumnú – prihranično-zahraničnú politiku.

No a preto by mali v geopolitickej hitparáde roku 2018 získať zatiaľ maximum bodov. Ešte je však privčas a vo svetovej politike, geopolitike či geoekonomike sa ešte toho veľa chystá a najmä zmení. Tak napríklad: nová konfigurácia BRICS, stabilizácia Eurázijskej ekonomickej únie (EEU), suverenizácia kvality Šanghajskej organizácie spolupráce (ŠOS), zefektívnenie Organizácie dohovoru o kolektívnej bezpečnosti (ODKB)..., čo je v rámci vnútornej servilnosti v rámci EÚ a poklonkovania vo vnútornom rámci NATO isté!

Lenže preto a na to sa v Aktau prezidentí piatich suverénnych štátov nezišli. Zišli sa preto a na to, aby rozhodovali za svoje krajiny, a nie proti nim!

Poznámky:

[1] Plné znenie tohto dokumentu v ruskom jazyku pozri: <http://www.kremlin.ru/supplement/5328>. Inak dokument bol podpísaný, ako je uvedené v čl. 24 Konvencie..., aj v azerbajdžanskom, kazašskom, turkménskom, anglickom jazyku a v jazyku farsi a texty sú dostupné na preštudovanie a porovnanie.

[2] Plné znenie dokumentu s komentárom pozri: <http://www.rodon.org/polit-071017143342>

[3] Plné znenie dokumentu pozri: <http://www.kremlin.ru/supplement/785>

[4] Plné znenie pozri: <http://www.kremlin.ru/supplement/4754>

[5] pozri: <https://spravy.pravda.sk/ekonomika/clanok/188960-kaspicka-ropa-nie-je-bezpecny-pramen/>

Nebezpečenstvo Marrakéša je v niečom inom, ale to sa od ministra Lajčáka nedozvieme

Minister zahraničných vecí vyjadril minulý týždeň svoj názor na Globálny kompakt OSN pre migráciu, ktorý sa bude o mesiac podpisovať v Marrákeši. Koaličná strana SNS s jeho postojom nesúhlasí, takže stanovisko vlády ešte asi nie je definitívne, ale zatiaľ sa zdá, že Slovensko to podpíše, možno ako jediné z krajín V4.

„Globálny kompakt OSN pre bezpečnú, riadenú a legálnu migráciu (GCM) je politický dokument, ktorý členské krajiny do ničoho nenúti. Formulovanie migračnej politiky ostáva suverénnym právom každého štátu. Dokument sa naopak snaží krajinám pomôcť eliminovať negatívne a posilniť pozitívne stránky migrácie,“ povedal v piatok minister zahraničných vecí Miroslav Lajčák. Povedal tiež, že dokument nedefinuje migráciu ako ľudské právo.

Ibaže problémom toho dokumentu nie je to, čo v ňom je napísané, ale skôr to, čo tam nie je vyslovené. Pochopiteľne, keby v ňom bol krajinám predložený jasne formulovaný záväzok, ktorý by ich k niečomu konkrétnemu nútil, bol by to okamžitý dôvod dokument nepodpísať (preto všetky takéto hrozby boli z dokumentu vopred starostlivo odstránené). Ten dokument je nebezpečný niečím iným. Svojou filozofiou.

Podpisom GCM totiž automaticky prijímame, že uvažujeme v jeho intenciách. Ten dokument naozaj otvorene nedefinuje migráciu ako ľudské právo. Ibaže celý vychádza z predpokladu, že migrácia je preda samozrejma, vždy tu bola a bude. A tu niekde je práve ukrytá tá zrada. Ak niečo musíme akceptovať ako nediskutovateľnú samozrejmú, potom aký je rozdiel medzi takouto povinnosťou a uznaním niečoho za základné právo?

Áno, národy vždy migrovali. Ale takisto môžeme povedať, že národy vždy vznikali a aj zanikali. Aj to je preda prirodzené. Odnepamäti sa etniká šírili jedny na úkor druhých, či nie? Genocída (likvidácia génov), to nemusí byť iba vyvražďovanie: ak na nejakom území nejaké etnikum žilo a o nejaký čas zistíme, že tam už žije niekto iný, je to genocída? No áno, je, ibaže sa tomu tak v rámci politickej korektnosti nehovorí. V Kosove pred sto rokmi žili vo veľkej väčšine Srbi, dnes sú vo výraznej menšine. Miliónové mestá ako Londýn či Birmingham dnes už nie sú anglické mestá. Chceli by to otcovia a dedovia dnešných Angličanov? Pustili by do svojej krajiny vtedy dávno cudzincov, keby mohli vidieť svoju krajinu ako vyzerá dnes?

Áno, migrácia je samozrejma, prirodzená a vždy tu bola a bude. Práve tak ako je prirodzená aj tendencia etník k „plazivej“ expanzii, čiže k plazivej genocide (dovoľte mi používať toto slovo, zdá sa mi príhodné) pôvodných etník. Ibaže keď sme povedali A, tak by sme mali povedať aj B, ktoré v GCM ostalo zamlčané. A síce, že ešte jedna vec je prirodzená, samozrejma, a tiež tu vždy bola a vždy tu aj bude: pôvodné etniká sa proti plazivej genocide vždy bránili, bránia sa a budú sa brániť.

A majú sväté právo brániť sa. Ak uznávame, že ľudia majú právo sa sťahovať, mali by sme zároveň uznať, že iní ľudia, krajiny, regióny majú právo si chrániť svoj priestor, svoju identitu a svoju demografiu pred dlhodobou zmenou. Veď ako by vyzeral svet v opačnom prípade, keby všetky dvere boli nepretržite otvorené akémukoľvek votrelcovi a predátorovi?

Otvorene si treba povedať, že práve toto je podstatou obáv, ktoré majú ľudia v celej Európe, ktorí chcú aby ich krajina patrila naďalej ich deťom a vnúčatám. Tu nie sú problémom zahraniční robotníci, ktorých si firmy najmú, aby tu pár rokov pracovali a potom sa zase vrátili domov. A ani nie sú problémom konkrétni prenasledovaní ľudia, ktorým treba pomôcť, aby sa mohli jedného dňa zase vrátiť do

vlasti. Miešanie jablák s hruškami je iba zámerným zahmlieváním podstaty.

Ludia sa obávajú niečoho iného. Niektoré etniká, ktoré sa množia oveľa rýchlejšie ako domorodci a prinášajú si so sebou svoju vlastnú kultúru, náboženstvo, súdny systém, vytvárajú uzavreté komunity, sú pre domáce spoločenstvá z dlhodobého hľadiska jednoducho nebezpečenstvom. Kto chce popierať takýto očividný fakt, asi by sa mal nad sebou zamyslieť (prípadne si dobre zrútať, či jemu samému za ten judášsky groš stojí, aby sa jeho vlastné deti a vnúčatá jedného dňa stali vo svojej vlasti cudzincami).

Obhajcovia bezbrehej migrácie tvrdia, že veď všetko sa to deje v rámci priateľstva, dobrej vôle a argumentujú všeobjímajúcim bratstvom a milujúcim náboženstvom, ktoré predsa nikoho nenúti k agresii voči druhým. Lenže reálne výsledky tohto procesu vidíme na uliciach v Malmö či Paríži. Multikultúrne spolužitie nekompatibilných kultúrnych, ale už aj právnych systémov v jednom priestore je dlhodobo nemožné, to prax potvrdila nespočetne veľa krát. Keby sa planéta dala nafukovať, možno by to bolo iné: lenže žiaľ, životný priestor pre národy a kultúry na Zemi je obmedzený a jediné riešenie pre zmysluplnú budúcnosť je, že to budú všetci rešpektovať.

Ešte jeden nefér argument sa často používa: veď aj Slováci migrujú. K tomu sa dajú povedať prinajmenšom tri veci: Slováci sa prispôsobujú, asimilujú – nikde nevytvárajú uzavreté enklávy s vlastnou kultúrou a nezávislým právnym systémom. Okrem toho, väčšina Slovákov sa nestáhuje do cudziny natrvalo, ale sú iba dočasnými návštevníkmi, ktorí sa po ukončení pracovného pomeru raz vrátia na Slovensko. Ale predovšetkým: my, ktorí sme doma na Slovensku, nie sme povinní súhlasiť s tým, ak niektorí naši krajanovia robia v cudzine niečo, čo by sme my sami neurobili.

Minister Lajčák o argumentoch Rakúska, prečo odmieta GCM, povedal: „Prečítal som si aj údajné argumenty, na základe ktorých bolo toto rozhodnutie prijaté. Musím povedať, že nezodpovedajú realite.“ Lenže Lajčákovo veľmi jednoznačný, až radikálne pozitívny pohľad na GCM je aj na našej politickej scéne extrémom (rovnako zapálení pre jeho podpísanie by mohli byť azda už iba ľudia ako Cséfalvayová či Klus). Vyjadrenie SNS, že GCM je „nevyvážený, kontradiktorký dokument, ktorý zavádzaním nových politických mechanizmov, nástrojov a záväzkov vstupuje do integrity

suverénnych štátov a závažne oslabuje ich zvrchovanosť v oblasti regulácie a výkonu migračnej politiky,“ a že oficiálny postoj Slovenska by sa mal najprv prerokovať v orgánoch Národnej rady a na koalícnej rade, dáva ešte šancu, že Slovensko sa napokon predsa len pripojí ku svojim susedom a bude sa dištancovať od „dokumentu“, ktorý nás síce „v podstate k ničomu nezaväzuje“, ale ktorého formulácie priam vyžarujú posolstvo: zvykajte si, že vaša krajina už nemusí byť iba vaša. Minister Lajčák to tam síce nevidí, ale dosť ľudí áno, a nielen na Slovensku.

Ivan Lehotský

In: Hlavné správy, 5.11.2018

Siroty zo Sýrie. Farizejstvo ľudskoprávných aktivistov

Ludovít Štefko

Kampaň za prijatie sirôt vojnou ťažko postihnutej Sýrie je politická hra mimovládnych organizácií, ktorá situáciu sýrskych detí bez rodičov nevyrieši ani nezlepší. Je jedno, či Slovenská republika prijme desať lebo päťdesiat týchto detí, bude to len malé symbolické gesto, pretože ďalšie tisíce zostanú naďalej v utečeneckých táboroch vydané napospas svojmu osudu.

Ľudskoprávne mimovládky by mali pozdvihnúť svoj hlas za skončenie vojny v regiónoch, kde bomby zabíjajú rovnako rodičov ako aj ich deti!

Český premiér Andrej Babiš najprv tvrdil, že deťom treba pomáhať tam, kde je ich domov, ale napokon podľahol citovému vydieraniu a povedal, že je ochotný prijať do detských domovov v Česku päťdesiat detí zo Sýrie. Téma vojnových sirôt má silný emocionálny náboj aj na Slovensku. Nevedno ako sa skončí táto falošná hra na solidaritu, isté je, že to nesmie byť moralistická ani politická téma, motivovaná snahou zmierniť tlak európskych elít na štáty strednej Európy, aby prijímali migrantov. Takéto gesto však neuspokojí ani Merkelovú ani Macrona ani mimovládky, ktoré svojou multikultúrnou politikou miešajú smrtiaci koktail pre

svojbytnú kultúru európskych národov a kresťanskú civilizáciu na našom kontinente.

Európa trpí chorobou multikultúrneho šialenstva a zdá sa, že liek na túto chorobu je v nedohľadne. Vraj je masová migrácia prirodzený historický jav, že ju treba prijímať pozitívne ako obohacujúci ekonomický i kultúrny prvok. Nie je to pravda. Masová migrácia nie je a nikdy nebola prínosom. Prichádzala ako dôsledok zlyhania dominantnej kultúry, neschopnej zabrániť prírodnej ale najmä vojnovnej kataklizme a vždy bola na príčine rozpadu štátov, zániku národov i celých civilizácií. Platilo to o kultúre Sumerov, starých Mayov, o egyptskej a rímskej civilizácii. Európa 21. storočia má ešte prostriedky, aby zvrátila nastupujúci krízový vývoj zvaný masová migrácia, ale keď sa európske elity nespamätajú, tvár tohto zatiaľ prosperujúceho kontinentu sa zmení na nepoznanie. Politici by mali viac počúvať historikov a predchádzať javom masovej migrácie tým, že najbohatšie krajiny sveta pomôžu ľuďom v ich pôvodných sídlach časťou svojho bohatstva, ktoré si nahonobili bezohľadným drancovaním podmanených teritórií. Napriek pesimistickým predpovediam sa možno črtá východisko zo slepej uličky. Protesty proti migrantskej politike Angely Merkelovej v Chemnitz avizujú začiatok celoeurópskeho ľudového pohybu vytvárajúceho tlak na hľadanie riešení. Označovanie týchto protestov za extrémistické výčiny je nezmyslom, ktorý produkujú oficiálne médiá v Nemecku i u nás. Za všetko hovoria transparenty obyčajných ľudí, účastníkov demonštrácií: „Wir sind das Volk“ – My sme ľud!

Z hľadiska obrovských neriešených problémov, ktoré spôsobujú vojny veľmocí o hegemoniu nad svetom, je plánovaná solidarita s nepatrnou množinou vojnových sirôt prejavom neúprimnosti. Je to iba úklon smerom k farizejským mimovládny organizáciám, aby nekalili vodu, aby nešpinili na Slovensko v európskych štruktúrach ako je ich zvykom, tak ako je aj zvykom europoslancov zo Slovenska, Štefanca, Zalu či Kúkana, vystupovať proti národnoštátnym záujmom svojej vlasti. Žiaľ, taká je naša slovenská realita.

In: Právo národa 10/2018

Návšteva štátneho tajomníka Nemanje Stevanovića na Slovensku:

Srbsko prehlbuje ekonomickú a politickú spoluprácu so Slovenskom

Štátny tajomník Ministerstva zahraničných vecí Srbskej republiky Nemanja Stevanović sa dňa 22. októbra 2018 stretol v Bratislave so štátnym tajomníkom Ministerstva zahraničných vecí a európskych záležitostí Slovenskej republiky Lukášom Parížkom.

Spolubesedníci sa zhodli, že bilaterálne vzťahy na vysokej úrovni a politický dialóg sú rozvinuté. Vyzdvihli skutočnosť, že obchodná výmena počas r. 2017 dosiahla historické maximum a potvrdili záujem o ďalšie prehlbovanie ekonomickej spolupráce. Boli posúdené konkrétne iniciatívy v oblasti IT priemyslu, energetiky a poľnohospodárstva.

Jednou z tém stretnutia bola multilaterálna spolupráca a prípravy na nadchádzajúce predsedníctvo Slovenska v OBSE v r. 2019, ako aj možnosti prenosu a výmeny skúseností, vzhľadom na to, že Srbsko úspešne predsedalo v tejto organizácii v r. 2015.

Štátny tajomník Stevanović sa slovenskej strane poďakoval za principiálne stanovisko a podporu suverenity a územnej celistvosti Srbskej republiky, ako aj za podporu pri integrácii Srbska do Európskej únie. Jasne akcentoval vážne dôsledky prijatia tzv. Kosova do Interpolu a v súvislosti s tým požiadal o pomoc Slovensko a ďalšie priateľské krajiny ohľadne pozorného zaobchádzania s touto vážnou otázkou.

Počas rokovania sa hovorilo aj o statuse národnostných menšín v oboch štátoch, pričom štátny tajomník Parížek osobitne poďakoval za postavenie, ktoré má v Srbsku slovenská národnostná menšina.

Ako pomáha Donald Trump v Rusku zdvíhať vlnu vlastenectva

Alexej Larin na portáli Iarex publikoval zaujímavý materiál o tom, ako Trump neustále pomáha Rusku. Je možné že za 50 alebo 100 rokov sa v historických, sociologických i politologických knihách bude písať o tom, že žiaden z amerických prezidentov tak výrazne nepomohol Rusku ako Donald Trump.

Ponechajme konšpirológom ich teórie, rovnako ako humoristom právo žartovať o „ruskom agentovi Trumpovi v americkom Bielom dome“. No na základe faktov prakticky všetko, čo Trump vykonal, bolo výhodné pre Rusko. To musia prijať ako nespochybniteľný fakt aj všetci americkí patrioti a rusofóbi.

Začal Trump tlačiť na Irán – ceny za ropu stúpili do závratných výšok a plnia ruský rozpočet rozprávkovými sumami, ktoré oslabujú účinnosť amerických sankcií.

Začal Trump tlačiť na Turecko – turecký prezident Erdogan si podáva s Putinom ruky a zblížujú sa v otázkach riešenia sýrskej krízy. Navyše hrozí kríza NATO a tureckí vojaci sú už pripravení likvidovať Kurdov. Ak Američania ostanú vo svojich základniach nič sa im nestane, ak vylezú na bojovú líniu, nakúpia to v prípade bojov spoločne s Kurdmi.

Začína Trump tlačiť na Čínu – spolupráca Ruska a Číny sa prehĺbuje vo vojenskej, ekonomickej i politickej oblasti, dokonca oba štáty začali vo vzájomnom obchode používať vlastné meny a odmietajú USD. Čím širší bude proces dedolarizácie, tým menej možností budú mať Američania parazitovať na svete.

Začína Trump tlačiť na ruských oligarchov a pritvrďovať sankcie – všetci oligarchovia začínajú hľadať spôsoby ako dostať peniaze z bánk peniaze, ktoré sú pod kontrolou USA a ich vazalov v EÚ a vložiť ich do projektov čo najďalej od kontrol „strýčka Sama“, čo znamená že vracajú svoje peniaze domov do Ruska.

Teraz sa Trump rozhodol, že už nebudú môcť deti turistov, ktorí sa narodia v USA, automaticky získať americké občianstvo. USA sú jednou z mála krajín, do ktorých keď príde žena a porodí tam dieťa, dieťa sa automaticky stane plnohodnotným občanom USA so všetkými privilégiami. Trump doslovne uviedol: „Vždy mi hovorili,

že aby sa tento zákon o automatickom získaní amerického občianstva mohol zrušiť, treba zmeniť americkú ústavu. A viete čo? Moji právnici zistili, že netreba“. Podľa Trumpa čoskoro uzrie svetlo sveta prezidentský výnos, ktorý zruší automatické získavanie amerického občianstva pre deti, ktoré sa narodila na území USA.

Ak sa to Trumpovi podarí, americké súdy nebudú môcť jeho prezidentský výnos bojkotovať, nepríjemný úder do tváre dostanú aj členovia ruských elít, ktorí túžia stať sa Američanmi, lebo slúžia Američanom. Z Ruska pomerne veľa žien cestuje krátko pred pôrodom do USA, aby v USA porodili a ich deti sa automaticky stali americkými občanmi. Na takúto prax si zvykli aj mnohí ruskí úradníci, alebo príslušníci elít, ktorí tvrdia, že ak sa niečo stane, je dobré mať americký pas v zálohe. A tak posielali svoje tehotné manželky, alebo milenky do USA, alebo ak už mali deti, posielali ich študovať do USA a na Západ. Mnohí ruskí úradníci a príslušníci ruských elít si zvykli na to, že za USD zrádzali vlastnú krajinu a zabezpečovali si svoju budúcnosť a budúcnosť svojich detí.

Samozrejme každý si môže zo svojimi peniazmi robiť čo chce (v medziach zákona) a nielenže môže, ale aj musí sa starať o bezpečnosť vlastnej rodiny. Ak sa však deti rôznych úradníkov alebo príslušníkov ruských elít nebudú môcť ľahko stať americkými občanmi, situácia sa pre proamerických príslušníkov ruských elít zmení. Ak navyše budú silnieť protiruské sankcie, nebude ani pre ich deti „ani pre nich samých vhodným miestom na život ani Európa. A tak neostane príslušníkom elít nič iné, len sa snažiť nešpinit' do vlastného ruského hniezda, pretože v ňom budú musieť ostať žiť aj so svojimi rodinami.

Takže vďaka Ti Trump za všetky tvoje kroky, ktoré si učinil. Zničil si ilúzie našich oligarchov a prozápadných elít o neporušiteľnej bezpečnosti kapitálu v amerických bankách, na vlastnej koži sa všetci naši oligarchovia mohli presvedčiť o chabej nestrannosti a objektivite západnej jurisdikcie a teraz si sa rozhodol zobrať im aj to posledné a najdrahšie v čo dúfali - právo stať sa automaticky americkými občanmi a získať kvôli deťom automatické povolenie na pobyt v USA.

Pravdepodobne už aj najblbliší z radov proamerických príslušníkov ruských elít pochopili, že už nie je veľký rozdiel medzi nimi a Honduranami, ktorých vedú v dnešných dňoch americkí demokrati do USA, aby sa na hraniciach USA a Mexika stretli s po zuby

ozbrojenými americkými vojakmi, ktorí majú právo podľa izraelského vzoru použiť svoje zbrane aj v prípade, ak imigranti začnú proti americkým vojakom hádzať čo i len kamene.

Už si pomaly zvykajú aj príslušníci našich proamerických elít, že budú musieť ostať žiť v Rusku, takže možno prestane byť pre nich zaujímavé získavať financie od Američanov za to, že budú škodiť Rusku. Nebudú predsa škodiť tam, kde budú musieť sami žiť – dodáva na záver Alexej Larin.

In: Hlavné správy, 3.11.2018

